

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**ПРАКТИКУМ
З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ
В ТАБЛИЦЯХ І ВПРАВАХ**

Для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів

Запоріжжя 2015

УДК 811.124 (076.5)

ББК 81.2я73

Л 27

Рецензенти:

Парченко В.В., д. фарм. н., доцент, доцент кафедри токсикологічної та неорганічної хімії Запорізького державного медичного університету.

Удяк Г.І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри практики англійської мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Укладачі:

Куліченко А.К., к. пед. н., старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Скрипник Ю.С., викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Хітрова І.О., викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Л 27 Практикум з латинської мови в таблицях і вправах : для студ. I курсу мед. та фармацевт. ф-тів / [Уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 103 с.

Практикум з латинської мови призначено для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів. Його можна використовувати додатково для самостійного опрацювання навчального матеріалу, а також для закріплення тем “Анатомічна термінологія”, “Клінічна термінологія”, “Фармацевтична термінологія”. Зміст практикума відповідає рівню підготовленості студентів.

Рекомендовано до впровадження у навчальний процес:

кафедрою іноземних мов Запорізького державного медичного університету (протокол № 1 від 26.08.2014 р.);

цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін Запорізького державного медичного університету (протокол № 1 від 27.08.2014 р.);

центральною методичною радою Запорізького державного медичного університету (протокол № 3 від 27.11.2014 р.).

© Куліченко А.К., Скрипник Ю.С., Хітрова І.О., 2015

© ЗДМУ, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Таблиця 1. Відмінкові закінчення п'яти відмін.....	5
Таблиця 2. Відмінкові закінчення в Nominativus et Genetivus всіх відмінків іменника.....	5
Таблиця 3. Declinatio prima. Femininum.....	6
Таблиця 4. Declinatio secunda. Masculinum.....	6
Таблиця 5. Declinatio secunda. Masculinum et neutrum.....	7
Таблиця 6. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (masculinum).....	8
Таблиця 7. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (femininum).....	9
Таблиця 8. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (neutrum).....	10
Таблиця 9. Declinatio tertia. Іменники голосного і змішаного типу (neutrum).....	11
Таблиця 10. Іменники грецького походження.....	11
Таблиця 11. Declinatio quarta. Neutrum et masculinum.....	12
Таблиця 12. Declinatio quinta. Femininum.....	12
Таблиця 13. Дієслово. Praesens indicativi activi. Imperativus.....	13
Таблиця 14. Conjunctivus praesentis activi et pasivi.....	13
Таблиця 15. Дієслово sum, esse.....	14
Таблиця 16. Основні форми дієслова.....	14
Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників.....	15
Таблиця 18. Назва кислот, оксидів.....	16
Таблиця 19. Назви солей.....	17
Таблиця 20. Прийменники.....	17
Пояснення до таблиць.....	18
Вправи.....	21
Латинсько-українсько-російський клініко-анатомічний словник.....	41
Українсько-російсько-латинський клініко-анатомічний словник	65
Латинсько-українсько-російський фармацевтичний словник.....	80
Українсько-російсько-латинський фармацевтичний словник.....	92
Список використаних та рекомендованих джерел.....	102

ПЕРЕДМОВА

Практикум з латинської мови в таблицях і вправах призначено для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів, які мають, відповідно до ОКХ, розуміти, свідомо і грамотно застосовувати медичні терміни анатомо-гістологічного, клінічного та фармацевтичного спрямування; вміти аналізувати і утворювати клінічні терміни та розуміти їх зміст; утворювати латинською мовою назви кислот, солей, оксидів, ефірів тощо; уміти виокремлювати у назвах ліків частотні відрізки, знати їх інформацію хімічного, терапевтичного, анатомічного чи фізіологічного характеру; вміти грамотно оформляти латинську частину рецепта; грамотно користуватись рецептурними скороченнями.

Метою практикума є раціональне використання часу, відведеного на аудиторні заняття, позаурочну та самостійну роботу студентів.

Практикум створено відповідно до навчальної програми з латинської мови для медичних університетів й складається з передмови; таблиць; коментарів до таблиць; вправ; словників: латинсько-українсько-російського клініко-анатомічного словника, українсько-російсько-латинського клініко-анатомічного словника, латинсько-українсько-російського фармацевтичного словника, українсько-російсько-латинського фармацевтичного словника; списку використаних та рекомендованих джерел. Наведені таблиці ілюструють основні розділи латинської граматики, пов'язаної з медичною та фармацевтичною термінологією. Їх можна застосовувати як для засвоєння нового матеріалу, так і для повторення пройденого. Тож теоретичний матеріал та вправи підібрано та побудовано так, щоб розкрити лексико-граматичну тему, ілюструвати теоретичні положення, сприяти формуванню навичок володіння спеціальною термінологією. Під час виконання вправ здійснюється активізація лексичних одиниць, граматичних структур і відбувається засвоєння реалій у ситуаціях навчального спілкування, формування умінь перекладу фахової термінології.

Послідовність розміщення теоретичного і практичного матеріалу представлено відповідно до принципів сучасної методики викладання спеціальних дисциплін, до яких і належить латина. Під час розробки навчально-методичної праці укладачами було використано джерела теоретичного і фактичного матеріалу, необхідні для вивчення дисципліни “Латинська та основи медичної термінології” у вищому медичному навчальному закладі

Таблиця 1. Відмінкові закінчення п'яти відмін

Numerus	Singularis					Pluralis				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Declinatio	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Genus Casus	f	n	m f n	m n	f	f	m n	m f n	m n	f
Nom.	-a	-us, -er, -um	різні	-us, -u	-es	-ae	-i, -a	-es,-a (ia)	-us, -ua	-es
Gen.	-ae	-i	-is	-us	-ei	-arum	-orum	-um (ium)	-uum	-erum
Dat.	-ae	-o	-i	-ui, -u	-ei	-is	-ebus	-ibus	-ibus	-ebus
Acc.	-am	-um	-em як (im) Nom	-um, -u	-em	-as	-os, -a	-es, -a (ia)	-us, -ua	-es
Abl.	-a	-o	-em	-u	-e	-is	-is	-ibus	-ibus	-ebus

Таблиця 2. Відмінкові закінчення в Nominativus et Genetivus всіх відмінків іменника

Declinatio	1	2	3	4	5
Genus	f	m n	m n f	m n	f
Nominativus singularis	-a	-er, -us, -um	різні	-us, -u	-es
Genetivus singularis	-ae	-i	-is	-us	-ei
Nominativus pluralis	-ae	-i, -a	-es, -a	-us, -ua	-es
Genetivus pluralis	-arum	-orum	-um	-uum	-erum

**Таблиця 3. Declinatio prima.
Femininum**

Herba, ae f – трава		
Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	herb-a	herb-ae
Gen.	herb-ae	herb-arum
Dat.	herb-ae	herb-is
Acc.	herb-am	herb-as
Abl.	herb-a	herb-is

Приклади:
 clavicula, ae f – ключиця
 femina, ae f – жінка
 scapula, ae f – лопатка
 vertebra, ae f – хребець
 aqua, ae f – вода

Винятки:

oculista, ae m – окуліст
 collega, ae m – товариш
 poeta, ae m – поет
 pharmaceuta, ae m – фармацевт
 pharmasopola, ae m – аптекар

**Таблиця 4. Declinatio secunda.
Masculinum**

Amicus, i m – друг, товариш		
Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	amic-us	amic-i
Gen.	amic-i	amic-orum
Dat.	amic-o	amic-is
Acc.	amic-um	amic-os
Abl.	amic-o	amic-is

Винятки:

virus, i n – вірус
 pinus, i f – сосна
 periodus, i f – період
 bolus, i f – глина
 amygdalus, i f – мигдаль

**Таблиця 5. Declinatio secunda.
Masculinum et neutrum**

Puer, eri m – хлопчик			Verbum, i n – слово		
Casus	Singularis	Pluralis	Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	puer	puer-i	Nom.	verb-um	verb-a
Gen.	puer-i	puer-orum	Gen.	verb-i	verb-orum
Dat.	puer-o	puer-is	Dat.	verb-o	verb-is
Acc.	puer-um	puer-os	Acc.	verb-um	verb-a
Abl.	puer-o	puer-is	Abl.	verb-o	verb-is

Іменники грецького походження на -on – середнього роду: colon, i n – обідкова кишка amnion, i n – амніон, ввідна оболонка ока encephalon, i n – головний мозок skeleton, i n – скелет organon, i n – орган ganglion, i n – ганглії, нервовий вузол	-us	oculus, i m – око musculus, i m – м'яз
	-er	magister, tri m – вчитель
	-um	medicamentum, i n – ліки acidum, i n – кислота

Таблиця 6. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(masculinum)

Labor, laboris, m – труд, робота				
Causus	Singularis	Pluralis		
Nom.	labor	labor-es	-o	homo, inis m – людина
Gen.	labor-is	labor-um	-or	orator, oris m – оратор
Dat.	labor-i	labor-ibus	-os	flos, floris m – квітка
Acc.	labor-em	labor-es	-ex	cortex, icis m – кора
Abl.	labor-e	labor-ibus	-es	pes, pedis m – нога
			-er	venter, tris m – живіт

Винятки:

os, oris n – рiт

os, ossis n – кiстка

tuber, eris n – бульба

gaster, tris f – шлунок

cor, cordis n – серце

cadaver, eris n – труп

Таблиця 7. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(femininum)

Sanitas, atis f – здоров'я				
Cusus	Singularis	Pluraris		
Nom.	sanitas	sanitat-es	-us	salus, utis f – здоров'я
Gen.	sanitat-is	sanitat-um	-as	cavitas, atis f – порожнина
Dat.	sanitat-i	sanitat-ibus	-do	hirudo, inis f – п'явка
Acc.	sanitat-em	sanitat-es	-go	cartilago, inis f – хрящ
Abl.	sanitat-e	sanitat-ibus	-io	solutio, onis f – розчин
			-is	basis, is f – основа
			-s	pars, partis f – частина
			-x	rax, acis f – мир

Виятки:

axis, is m – верхівка

sanguis, inis m – кров

canalis, is m – канал

vas, vasis n – судина

dens, dentis m – зуб

pulvis, eris m – порошок

thorax, acis m – грудна клітина

tendo, inis m – сухожилля

Таблиця 8. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(neutrum)

Corpus, oris n – тіло				
Caus	Singularis	Pluraris		
Nom.	corp-us	corpor-a		
Gen.	corpor-is	corpor-um	-en	semen, inis n – сім'я
Dat.	corpor-i	corpor-ibus	-us	corpus, oris n – тіло
Acc.	corp-us	corpor-a	-ur	femur, oris n – стегно, стегнова кістка
Abl.	corpor-e	corpor-ibus	-ut	caput, itis n – голова
			-ma (слова грецького походження)	rhizoma, atis n – кореневище

Винятки:

ren, renis m – нирка

lien, lienis m – селезінка

sal, salis m – сіль

sol, solis m – сонце

aden, enis m – залоза

Таблиця 9. Declinatio tertia.
Іменники голосного і змішаного типу
(neutrum)

Mare, maris n – море					
Casus	Singularis	Pluralis			
Nom.	mare	maria	-e	secale, alis n – жито mel, mellis n – мед animal, alis n – звір exemplar, aris n – екземпляр	
Gen.	maris	marium	-l		
Dat.	mari	maribus	-al		
Acc.	mare	maria	-ar		
Abl.	mari	maribus			

За змішаним типом відмінюються:

1. Рівноскладові іменники жіночого роду на -is, -es: apis, is f; cutis, is f; pubes, is f; auris, is f.
2. Нерівноскладні іменники з закінченням основи на 2 приголосні: pars, partis f; cor, cordis n; dens, dentis m.

Таблиця 10. Іменники грецького походження

Aloe, es f – алое			Rhizoma, atis n – корінь		
Casus	Singularis	Pluralis	Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	Aloe	Alo-ae	Nom.	rhizoma	rhizomat-a
Gen.	Alo-es	Alo-arum	Gen.	rhizomat-is	rhizomat-um
Dat.	Alo-ae	Alo-is	Dat.	rhizomat-i	rhizomat-is
Acc.	Alo-en	Alo-as	Acc.	rhizoma	rhizomat-a
Abl.	Alo-e	Alo-is	Abl.	rhizomat-e	rhizomat-is

Basis, is f – основа					
Casus	Singularis	Pluralis			
Nom.	bas-is	bas-es	-is	narcosis, is f – наркоз sepsis, is f – сепсис sinapis, is f – гірчиця tussis, is f – кашель febris, is f – лихоманка	
Gen.	bas-is	bas-ium			
Dat.	bas-i	bas-ibus			
Acc.	bas-im	bas-es			
Abl.	bas-i	bas-ibus			

**Таблиця 11. Declinatio quarta.
Neutrum et masculinum**

Fructus, us m – плод				
Casus	Singularis	Pluralis		
Nom.	fruct-us	fruct-us	-us -u	spiritus, us m – спирт casus, us m – випадок usus, us m – застосування gradus, us m – ступінь cornu, us n – ріг genu, us n – коліно
Gen.	fruct-us	fruct-uum		
Dat.	fruct-ui	fruct-ibus		
Acc.	fruct-um	fruct-us		
Abl.	fructu	fruct-ibus		

Винятки:

Quercus, us f – дуб;

manus, us f – кисть руки.

Іменники: arcus, artus, partus, quercus в Dat., Abl. Pl. приймають закінчення -ibus.

**Таблиця 12. Declinatio quinta.
Femininum**

Res, rei, f – річ				
Casus	Singula ris	Pluralis		
Nom.	res	res	-es	fides, ei f – віра, довіра scabies, ei f – короста rabies, ei f – сказ species, ei f – вид, сорт, збір
Gen.	rei	rerum		
Dat.	rei	rebus		
Acc.	rem	res		
Abl	re	rebus		

Винятки:

dies, ei m – день

meridies, ei m – середа

Іменник: dies, ei в значенні «термін» – жіночого роду: dies constituta.

**Таблиця 13. Дієслово
Praesens indicativi activi. Imperativus**

		Conjugatio prima	Conjugatio secunda	Conjugatio tertia	Conjugatio quarta
Sing.	I	sign-o	misce-o	divid-o	audi-o
	II	signa-s	misce-s	divid-i-s	audi-s
	III	signa-t	misce-t	divid-i-t	audi-t
Plur.	I	signa-mus	misce-mus	divid-i-mus	audi-mus
	II	signa-tis	misce-tis	divid-i-tis	audi-tis
	III	signa-nt	misce-nt	divid-u-nt	audi-u-nt

Imperativus

signa!	misce!	divide!	audi!
signate!	miscete!	dividite!	audite!

Таблиця 14. Coniunctivus praesentis activi et passivi

Infinitivus		Activum	Passivum
Conjugatio Prima:	signāre	signe-t	signe-tur
		signe-nt	signe-ntur
Conjugatio Secunda:	miscēre	miscea-t	miscea-tur
		miscea-nt	miscea-ntur
Conjugatio Tertia:	dividēre	divida-t	divida-tur
		divida-nt	divida-ntur
Conjugatio Quarta:	audīre	audia-t	audia-tur
		audia-nt	audia-ntur

Таблиця 15. Дієслово sum, esse

Indicativus praesentis			Conjunctivus praesentis		
1.	sum	sumus	1.	sim	simus
2.	es	estis	2.	sis	sitis
3.	est	sunt	3.	sit	sint

	English	Francais	Deutch	Старосл.	Санскрит
1.	I am	Je suis	Ich bin	кшъ	[asmi
2.	You are	Tu es	Du bist	ней	As i
3.	He (she, it) is	Il (elle) est	Er (sie, es) ist	нстъ	A'sti
1.	We are	Nous sommes	Wir sind	ншъ	Smah
2.	You are	Vous etes	Ihr seid	кете	Stha
3.	They are	Ils (elles) sont	Sie sind		Santi]

Таблиця 16. Основні форми дієслова

	Praesens	Perfectum	Supinum	Infinitivus
1	orno	ornavi	ornatum	ornare
	do	dedi	datum	dare
2	habeo	habui	habutum	habere
	doceo	docui	doctum	docere
3	ago	egi	actum	agere
	scribo	scripsi	scriptum	scribere
4	audio	audivi	auditum	audire
	sentio	sensi	sensum	sentire

Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників

Види	Gradus positivus	Gradus comparativus	Gradus superlativus
Регулярні	longus, a, um	longior, ius	longissimus, a, um
	simplex, icis	simplicior, ius	simplicissimus, a, um
Основа на -r	asper, era, erum	asperior, ius	asperrimus, a, um
	celer, eris, ere	celerior, ius	celerrimus, a, um
Основа на -lis	facilis, e	facilior, ius	facissimus, a, um
Аналітична форма	necessarius, a, um	magis necessarius, a, um	maxime necessarius a ,um
Суплетивна форма	bonus, a, um	melior,	optimus, a, um
	malus, a, um	pejor, ius	pessimus, a, um
	magnus, a,um	major, majus	maximus, a, um
	parvus, a, um	minor, minus	minimus, a, um
	multus, a, um	plus	plurimus, a, um

Хімічна номенклатура
Таблиця 18. Назва кислот, оксидів

Acidum, i n + прикметник

Категорії	Українська номенклатура	Nominativus singularis	Genetivus singularis	Приклади
Кисневі кислоти	-на -ова -єва	-ic+um	-ic-i	Sulfuricum Сірчана (Сульфатна)
	-іста/иста -ітна	-os+um	-os-i	Sulfurosum Сірчиста (Сульфітна)
Безкисневі кислоти	-істоводнева -идна	hydro + основа +ic + им	-ic-i	Hydrosulfuricum сірководнева

Назви оксидів: елемент (Gen) + oxydum, i n
 peroxydum, i n
 hydroxydum, i n

Наприклад: Zincі oxydum – окис цинку
 Magnesii peroxydum – переокис магнію

Таблиця 19. Назви солей

Катіон (gen) + аніон (nom)

	Українські суфікси	Nominativus singularis	Genetivus singularis	Приклади
Солі оксигеновмісні	-ат	-as	-atis	sulfas – сульфат
	-іт	-is	-itis	sulfis – сульфіт
Солі безоксигенові	-ід	-id(um)	-idi	sulfidum – сульфід

Основні солі: sub+основа+as

Bismuthi subnitras

Кислі солі: hydro + основа + as

Natrii hydrocarbonas

Натрієві і калієві солі: речовина (Nom) + natrium (kalium) Sulfacylum-natrium

Таблиця 20. Прийменники

C ACCUSATIVUS	C ABLATIVUS
ad – до, для, при	a, ab – від, з, зі сторони
ante – перед, до	cum – з, разом з
contra – проти	de – про
per – через,	ex – із
post – після, позаду	sine – без

C ACCUSATIVUS ET ABLATIVUS

in – в, на Асс. (на питання (куди?)); in ampullam – в ампулу)

Abl. (на питання (де?)); in ampulla – в ампулі)

sub – Асс. (на питання (під що?)); sub linguam – під язик)

Abl. (на питання (під чим?)); sub lingua – під язиком)

ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ

Частіше за все наступна таблиця є продовженням попередньої і охоплює одну граматичну тему.

Таблиця 1. – Загальна таблиця відмінкових закінчень

Таблиця 2. – На допомогу студентам медичних факультетів: *Nominativus et Genetivus*.

Таблиці 3-12. – Привертають увагу до трьох основних моментів розділу «Іменник»:

1. Словникова форма;
2. Відмінкові закінчення;
3. Винятки з правил про рід.

Таблиця 3. – Використовується в темі «Прикметник». Під час вивчення термінологічної лексики слід звернути увагу на використання неузгодженого означення. Воно виражається родовим відмінком і ставиться після означного слова. Перекладається за допомогою прикметника: *aqua Menthae* – м'ятна вода; *vena portae* – воротна вена.

Якщо це назва хімічного елемента, лікарського засобу або лікарської рослини, пишуть з великої літери: *tinctura Convallariae* – настоянка конвалії; *pasta Zinci* – цинкова паста.

NB! Неузгоджене означення ставиться у множині, коли виражає поняття кількості:

- massa pilularum* – пілюльна маса;
- oleum Amygdalarum* – мигдальне масло;
- oleum Persicorum* – персикове масло;
- oleum Olivarum* – оливкове масло.

Запам'ятайте назви пакування лікарських засобів: *ampulla*, ae f; *charta*, ae f; *lagona*, ae f; *olla*, ae f, *scatula*, ae f.

Таблиця 4. Назви дерев у латинській мові жіночого роду, оскільки давні народи бачили в деревах, які плодоносять, божества жіночого роду: *Alnus*, i f – ольха; *Crataegus*, i f – глід; *Juniperus*, i f – ялівець; *Eucalyptus*, i f – евкаліпт; *Pinus*, i f – сосна.

Слова: *bolus*, i f, *crystallus*, i f та *periodus*, i f – грецького походження.

Таблиця 5. Продовження таблиці 4. Звернути увагу на:

1. Особливості іменників з закінченням на -eg
2. Особливості слів середнього роду.
3. Іменники грецького походження на -on.

Іменники на -eg відмінюються як іменники на -us, але у більшості з них випадає буква -e (наприклад *вітер* – вітру).

Загальне правило середнього роду для всіх іменників: *Nominativus et Accusativus* співпадають. Більшість назв лікарських засобів мають закінчення *-um* у *Nom. Sing.*

Таблиці 6-9. Основні моменти таблиць:

1. Закінчення іменників третьої відміни чоловічого роду у *Nom. Sing.*
2. Словникова форма іменників третьої відміни
3. Відмінкові закінчення
4. Винятки

Закінчення чоловічого роду краще запам'ятовується у такому порядку:

З о: *-o, -or, -os*

З е: *-ex, -er, -es.*

Словникова форма нерівноскладових іменників має закінчення в *Gen. Sing.* з додатковим складом :

cortex, icis m – кора.

Провідміняти іменник можна після визначення основи у *Gen. Sing.*:

Nom. cortex

Gen. corticis

Існують три типи відмін: голосний, приголосний, змішаний.

До голосного типу належить більшість нерівноскладових іменників трьох родів (див. табл. 6, 7, 8)

До голосного типу належать іменники середнього роду з закінченнями *Nom. sing. -e, -al, -ar* (табл. 9).

До змішаного типу належать рівноскладові іменники жіночого роду на *-is, -es*, а також нерівноскладові іменники з закінченням основи на дві і більше приголосних. Вони мають закінчення *-ium* в *Gen. Pl.*

Винятки: *Piper, Piperis n* – перець; *Papaver, Papaveris n* – мак; *mater, matris f* – мати, мозкова оболонка (*dura mater* – тверда; *pia mater* – м'яка; *arachnoidea (mater)* – павутинна мозкова оболонка); *Menyanthes, idis f* – бобівник (родова назва).

Таблиця 10. У процесі розвитку латинська мова залишила багато грецьких слів (грецизмів). Деякі з них залишили грецькі закінчення. Запам'ятайте іменники на *-e*, першої відміни. У *Gen. Sing.* мають закінчення *-es*:

Hipporhae, es f – обліпіха;

Kalanchoe, es f – каланхое;

Chole, es f – жовч.

Іменники III відміни середнього роду на *-ma* (*rhizoma, atis n* мають закінчення *-is* в *Dat.* та *Abl. Pl.* Іменники на *-sis* мають закінчення у *Acc. Sing. -im*, у *Gen. Pl. -ium*, у *Abl. Sing. -i*.

Таблиця 11-12. Ілюструють іменники IV-V відміни.

Таблиці 13-16. Складають розділ «Дієслово».

Таблиця 13. – Ілюструє відмінювання дієслів в *praesens indicativi activi*.

Латинські дієслова не мають особ. На число і особу вказують закінчення: закінчення -o на I особу однини: signo – я визначаю. У таблиці є дві форми наказового способу sing. и pl. Signa! – визнач; Signate! – визначте.

NB! Заперечення визначається словом *poli* – не бажаю:

poli audire (Infin) – не слухай; *nolite audire* (Infin) – не слухайте.

Таблиця 14. Ілюструє утворення *Conjunctivus praesentis activi et passivi*.

Кон'юнктив виражає відношення того, хто говорить до факту або дії в медичній термінології використовується *Conjunctivus Imperativus*, який визначає наказ: це III особа *Conjunctivus praesentis passivi singularis et pluralis*.

Misceatur! – Змішати! Хай буде змішано! *Dentur tales doses numero 10* – Видати такі дози кількістю 10.

NB! Запам'ятайте вирази: *Misce, (ut) fiat (fiant) + Nominativus*. Змішай, хай утворюється ... *Misce, fiat pulvis* (порошок).

Таблиця 15. – Дає можливість поставити латинське дієслово «esse» згідно з дієсловами в англійській, французькій, німецькій, старослов'янській мовах та санскриті. В українській залишилось тільки в III особі: *medicus est* – я лікар *medice sumus* – ми лікарі. *Crataegus arbor est*. Глід – є дерево.

Таблиця 16. У медичній термінології використовується тільки дві основні форми: *Praesens et Infinitivus*.

Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників *Positivus, Comparativus, Superlativus*.

NB! Запам'ятайте прикметники в *comparativus*, які мають значення *positivus* в ботанічній та анатомічній номенклатурах:

major, majus – великий

minor, minus – малий

superior, superius – верхній

inferior, inferius – нижній

anterior, anterius – передній

posterior, posterius – задній

Напр.: *Plantago major* – подорожник великий і *foramen superius* – верхній отвір.

Таблиці 18-19. Утворення латинських назв кислот, оксидів та солей.

Таблиця 20. Прийменники найбільш вживанні в медичній термінології.

Запам'ятайте найвживаніші рецептурні вислови:

Ex tempore – за вимогою

In tabulettis – в таблетках

In vitro – в темній склянці

Per os – через рот

Per rectum – через пряму кишку

Per se – в чистому вигляді

Pro auctore – для автора

Pro me – для мене

Pro die – добова доза

Pro narcosi – для наркозу

Pro inhalatione – для інгаляції

Pro roentgeno – для рентгена

ВПРАВИ

I ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідмініайте словосполучення:

sutura squamosa – лускатий шов, planta medicata – лікарська рослина, tinctura aetherea – ефірна настойка, Aloe pulverata – порошкоподібний сабур, Mentha piperita – перцева м'ята, rharpe chirurgica – хірургічний шов.

2. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми слів:

arteria transversa, arteria sigmoidea, bursa profunda, concha auriculae, arteria coronaria dextra, arteria hepatica propria, glandula mucosa, fascia infraspinata, vena profunda linguae, aqua Amygdalarum, aqua Menthae, tinctura Chinae, Mentha piperita, cera flava, lamina propria mucosa, glandulae gastricae propriae, fovea pterygoidea, pasta stomatologica, chole medicata conservata.

3. Виокремте суфікси і поясніть їх значення:

capsula, venula, tinctura, junctura, tubula, arteriola, structura, palpebra, doctrina, fissura, lingua, fossula, patella, clavicula, foveola, subula, fractura, mixtura, protuberantia, scientia.

4. Утворіть іменники зі зменшувальним значенням за допомогою суфіксів а) -ul б) -ol:

а) cella, ae f – клітина, vena, ae f – вена, vesica, ae f – міхур, tuba, ae f – труба, membrana, ae f – перетинка, lingua, ae f – язик, pila, ae f – м'яч.

б) fascia, ae f – фасція, area, ae f – поле, arteria, ae f – артерія, filia, ae f – дочка, bestia, ae f – тварина.

5. Утворіть іменники, які означають результат дії, від дієслівної основи супіна:

tingo, tinctum, ere – фарбувати; committo, comissum, ere – з'єднувати; contraho, contractum, ere – стягати; frango, fractum, ere – ламати.

6. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Lingua Latlna in medicina necessaria est. 2. Invia est in medicina via sine lingua Latina. 3. Lingua Latlna in terminologia anatomica, clinica et in pharmacologia adhi-betur (вживається). 5. Discite (вивчайте) linguam Latinam. 6. Suturae variae sunt. 7. Forma suturarum est: sutura dentata, sutura squamosa, sutura incisiva, sutura lambdoidea, sutura mediana, sutura plana, sutura serrata, sutura transversa.

B. 1. Multae plantae in medicina adhibentur (використовується): Tilia, Thea, Valeriana, Chamomilla, Belladonna, Althaea, China, Gentiana, Glycyrrhiza, Ipecacuanha, Rosa canina, Mentha piperita, Salvia, Urtica, Viola et ceterae. 2. Pharmacopolae in officinis e materiis medicatis tincturas, mixturas, pilulas, tabulettas, capsulas formasque medicinarum varias praeparant (готують).

7. Перекладіть латинською мовою:

пілюльна маса, валеріанова настойка, гірка крапля, довге ребро, серединний піднебінний шов, складка лівої порожнистої вени, слизова оболонка язика, щільна губчата речовина, таблетки бромкамфори, гірчичники, ребра справжні і несправжні, куприкові хребці.

8. Перекладіть латинською мовою:

1. Вирізка лопатки. 2. Перелом лопатки, ключиці і хребців. 3. Щелепно-під'язикова лінія знаходиться в нижній щелепі. 4. Краплі настойки валеріани. 5. М'ятна настойка (настойка м'яти). 6. Дистильована вода необхідна в аптеці. 7. Окуліст є в клініці.

9. Перекладіть українською мовою:

1. Praescribe Tincturam Cimicifugae contra hypertoniam. 2. In officinis Oleum (олія) Hippophaes est. 3. Filtra Tincturam Aloes per chartam. 4. Da aegrotae praeparatum (препарат) choles. 5. Coque et bibe Coffeam ad hypotoniam. 6. Cura aegrotam herba Hierochloes.

10. Перекладіть латинською мовою:

1. Збирайте траву зубрівки! 2. Алое, каланхое й обліпіха – рослини. 3. При гіпертонії вари траву рути! 4. В аптеках бувають препарати (praeparata) жовчі.

11. Утворіть складні терміни за допомогою поданих терміноелементів:

a) **aden-** (-tomia, -ectomy, -scopia, -pathia, -algia);

blephar- (-scopia, -plegia, -algia, -rrhagia);

gloss- (-rrhagia, -ectomy, -algia, -plegia);

hist- (-logia, -rrhaphia, -therapia);

phleb- (-rrhagia, -rrhaphia, -tomia, -algia).

b) **-algia** (cholecyst-, gloss-, cyst-, blephar-);

-ectomy (aden-, gastr-, phleb-);

-logia (hist-, bi-, physi-, cyt-);

-rrhaphia (blephar-, phleb-, verat-, gloss-);

-scopia (cyst-, aden-, phleb-, cholecyst-).

12. Перекладіть латинською мовою:

грижа спинного мозку, збільшення вмісту води в крові, розтин вени, захворювання жовчного міхура, слюзотеча, патологічна гістологія, рентгенографія вен, розширення вен, оперативне утворення фістули жовчного міхура, наука про будову, розвиток і функції клітини, слюнотеча, біль в язиці, розтин рогової оболонки.

II ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідмініайте словосполучення:

oculus humanus – людське око, periodus critica – критичний період, paediatер peritus – досвідчений педіатр, ventriculus dexter – правий шлуночок.

2. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми:

musculus deltoideus, sulci arteriosi, nervus transversus, bronchus sinister, sulci tympanici, sulcus nervi, condylus humeri, angulus ventriculi, nervus hypogasticus dexter, nodi lymphatici gastrici sinistri, tinctura Strophanthi, tinctura Strychni, herba Hyoscyami nigri, sirupus Cerasi, gemmae Pini, sirupus Rubi idaei.

3. Узгодіть прикметники з іменниками і перекладіть українською мовою:

ventriculus (dexter, tra, trum; sinister, tra, trum), musculus (obliquus, a, um; transversus, a, um), morbus (chronicus, a, um), periodus (criticus, a, um), virus (mortifer, fera, ferum), paediatер (peritus, a, um), crystallus (magnus, a, um), puer (aegrotus, a, um), lobus (dexter, tra, trum; sinister, tra, trum), methodus (bonus, a, um).

4. Виокремте терміноелементи, визначте їх значення, перекладіть терміни українською мовою:

ophthalmorrhagia, ophthalmoscopia, myotomia, dysphagia, myodynia, neuropathia, rhinoscopia, nosologia, pathologia, gastralgia, neurotonia, dysopsia, (o)esophagorrhagia, logopaedia rhinoplastica, gastropexia, myelomalacia, dystrophia, cytopenia, omphalorrhagia, trichalgia, hypnosis, lithotomia, topalgia, psychiatер, gastropexia, spasmophilia, rhinorrhagia.

5. Перекладіть терміноелементи:

боязнь: водобоязнь, боязнь захворювання;

розтин: розтин м'яза, розтин нерва, розтин шлунка, розтин жовчного міхура;

кровотеча: кровотеча з ока, носова кровотеча, венозна кровотеча.

хвороба: захворювання м'язів, захворювання нервів, хвороба очей, хвороба носової порожнини, хвороба шлунка.

6. Складіть терміни з поданими значеннями:

наука, яка вивчає форму і будову організму; розлад живлення; наука про психічні хвороби; біль в пальцях; опис місця знаходження органів; обстеження бронхів спеціальним інструментом.

7. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Numerus musculorum organismi humani magnus est. 2. Forma musculorum etiam varia est: sunt musculi lati, longi, externi, interni, profundi et ceteri. 3. Collum, exempli causa, non solum musculos habet, sed etiam nervos et organa cetera. 4. Musculi dorsi varii et multi sunt, exempli causa, musculus trapezius, musculus rhomboideus ceterique. 5. Musculus trapezius latus est. 6. Musculi fasciis cinguntur. 7. Fasciae in fascias proprias et fascias subcutaneas dividuntur.

B. 1. Aegroti saepe sirupos sumunt. 2. Sirupos compositos plerumque e succis praeparamus. 3. Sirupus Rubi idaei e succo Rubi idaei purificato et e saccharo constat. 4. Sirupos et succos in Iocis siccis, frigidis saepeque fuscis conservant.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Довгий період хронічної хвороби. 2. Висипний тиф – заразне захворювання. 3. Візьми малинового сиропу скільки треба. 4. Зберігай настойку в темному місці. 5. Середній піднебінний нерв. 6. Товариші вивчають м'язи і нерви очей і носа.

10. Провідмініайте словосполучення:

palatum durum – тверде піднебіння, ligamentum flavum – жовта зв'язка, organon internum – внутрішній орган.

11. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми:

tuberculum caroticum, ligamenta transversa, atrium sinistrum, ganglion pterygopalatinum, cavum tympani seu cavitas tympanica, dorsum linguae, manubrium sterni, rima vestibuli, ligamentum arcuatum mediarium, extractum purum, Magnesium ascorbicum, oleum Vaselini, unguentum Hydrargyri cinereum, folium Hyoscyami, oleum Persicorum.

12. Виділіть іменникові суфікси і поясніть їх значення:

ventriculus, Anaesthesinum, circulus, Corvalolum, bronchiolus, sulfidum, aquarium, alcoholismus, Analginum, ligamentum, laboratorium, iodidum, bromidum, malleolus, brachium, ornamentum, Strychnium.

13. Виокремте терміоеlementи, визначте їх значення, перекладіть терміни українською мовою:

encephalalgia, blepharoplegia, encephalomalacia, symblepharon, blepharorrhaphia, myeloblastus, histologus, oxygenotherapia, lithotomia, enterolithus, enteropexia, pharmacologus, pharmacologia, syndesmologia, proctalgia, rectosopia, paediatier, toxicophobia, dactylospasmus.

14. Перекладіть терміоеlementи й утворіть за їх допомогою складні терміни:

камінь: слюнный камінь, камінь сечового міхура, венозний камінь, камінь у носовій порожнині;

судорога: судорога шлунка, судорога пальця, спазм сечового міхура, спазм вени.

15. Перекладіть латинською мовою:

методи лікування за допомогою ліків, розм'якшення головного мозку, обстеження прямої кишки, зародок нерва, кишкова кровотеча, хворобливий стан нервів, наука про захворювання нервової системи, наявність токсинів у крові, страх отруєння; під праве око, від венозної борозни, з уздечки язика, для слухового органа, в порожнині черепа, мазь для очей, ліки в капсулах.

16. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Multa verba anatomica Graeca sunt, ut rhaphe, encephalon, organon, colon ceteraque. 2. Radius et ulna sceletum antebrachii formant. 3. Interdum suturam lingua Graeca raphen nominamus. 4. Chirurghi instrumenta sunt scalpellum et trepanum. 5. Ganglia sunt: ganglion acusticum, cardiacum, cervicothoracicum seu stellatum, oticum, tympanificum, splanchnicum.

B. 1. Graecis multa vocabula pharmaceutica habemus, ut pharmacon, pharmacologia, pharmacopoea ceteraque. 2. Bromum (Br), Chlorum (Cl), Phosphorus (P), Oxygenium (O), Hydrogenium (H), Hydrargyrum (Hg), Morphium, Balsamum, bacterium, microscopium, microorganismus sunt vocabula Graeca. 3. Apotheca laboratorium galenicum et laboratorium analyticum habet. 4. In laboratorio galenico sirupos, aquas aromaticas medicinarumque formas varias praeparamus.

17. Перекладіть українською мовою:

1. Baccae Sambuci autumnno maturescunt. 2. Aegroti sirupos et succos bibunt. 3. Pilulae et boli in officinis a pharmaceutis praeparantur. 4. Forma pilulas numero triginta et da aegro. 5. Puer mixturam cum sirupo Rubi idaei ante somnum sumit. 6. Medicus guttas Strophanthi aegroto dat. 7. Chamomilla campis agrisque passim crescit. 8. Baccae Juniperi autumnno colliguntur et siccantur. 9. Eucalyptus passim in Caucaso crescit. 10. In medicina bolus forma pastarum adhibetur.

18. Перекладіть латинською мовою:

1. Хлопці збирають ягоди ялівцю. 2. Фармакопея описує різні сиропи. 3. Видай хворому сік з ягід журавлини! 4. Налий сироп у пляшку! 5. Сиропи описано у фармакопеї.

III ВІДМІНА ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧИЙ РІД

1. Узгодьте прикметники з іменниками і перекладіть українською мовою:

mater (durus, a, um), dolor (acutus, a, um), quies (absolutus, a, um), pes (dexter, trum), homo (sanus, a, um), tuber (parvus, a, um), gaster (aeger, gra, grum), Papaver (somniafer, fera, ferum), Aether (aethylicus, a, um), sapo (medicatus, a, um), os (zygomatikus, a, um).

2. Від поданих дієслів утворіть іменники з суфіксом -or, перекладіть українською мовою:

flecto, flexi, flexum, flectere – згинати; deprimo, depressi, depressum, deprimere – опускати; roto, rotavi, rotatum, rotare – обертати; levo, levavi, levatum, levare – піднімати; provideo, providi, provisum, providere – передбачати, заготовляти; inhalo, inhalavi, inhalatum, inhalare – вдихати; indico, indicavi, indicatum, indicare – вказувати, відбивати.

3. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Sceleton hominis ex ossibus variis constat. 2. Musculus depressor angulioris. 3. Musculi levatores costarum longi. 4. Musculi in abductores, adductores, depressores, levatores, flexores, extensores, rotatores et ceteros dividuntur. 5. Medicamenta praecipue per os sumuntur. 6. In ossibus substantiae compactae et spongiosae sunt. 7. Hominibus aegrotis quies necessaria est. 8. Sudor frigidus signum morbi est. 9. Parietes ventriculi.

B. 1. Papaver somniferum et Piper nigrum ut medicamenta adhibentur. 2. Extractum Viburni fluidum ex cortice Viburni opuli praeparatur. 3. Liquor Burovi seu liquor Aluminium subacetatis. 4. Extractum Polygoni hydropiperis fluidum. 5. Tabulettae carbonis activati coloris nigri sunt. 6. Liquor ad clavos. 7. Carolus Linnaeus Nomenclaturae binominalis internationalis in sermone Latina conditor est.

4. Перекладіть анатомічні терміни латинською мовою:

пальці стопи, верхівка легені, кістки пальців стопи, м'язи-підіймачі ребер, глибокий м'яз-згинач пальців, серцева вирізка лівої легені, тверда оболонка головного мозку.

5. Перекладіть латинською мовою:

1. Каверна знаходиться (є) у верхівці лівої легені. 2. Дай хворому ліки через рот. 3. Ліки виготовляються з кори дерев, листків і квітів. 4. Перелом кісток пальців стопи.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Liquor Ammonii anisatus remedium internum est, in mixturis praescribitur. 2. Penicillium fungus est mucoris. 3. Alia medicamenta per os, alia per rectum inducuntur. 4. Extractum Polygoni hydropiperis fluidum remedium haemostaticum est. 5. Succus lictus Papaveris somniferi ed aerem spissatus Opium a verbo Graeco opos (succus) vocatur. Opium remedium analgeticum est. 6. In floribus Cinae Santoninum continetur. 7. Cortices colore sunt: fusci, cinnamomei, albi et cereti. 8. Betula verrucosa est arbor alta cum cortice albo. 9. Aether cum aqua non miscetur. 10. Aer purus hominibus aegrotis necessarius est. 11. Flores Convallariae odorem aromaticum et saporem amarum habent. 12. Bacteria in terra, in aqua, in aere inveniuntur. 13. Carbo activatus forma tabulettarum etiam «Carbolenum» nominatur.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Етиловий ефір – прозора рідина із своєрідним запахом і їдким смаком. 2. Приготуй відвар кори крушини! 3. Лікар слухає легені і серце хворого, згодом приписує хворому хороші лікарські засоби. 4. Праця зміцнює людину. 5. Снотворний мак, гірчак перцевий, чорний перець, лікарське мило застосовують у медицині.

8. Перекладіть українською мовою:

1. Pulmōnes sunt organa respiratoria. 2. Pulmo dexter in tres (три) plerumque lobos discernitur; pulmo sinister in duos (дві) lobos discernitur. 3. Inflammatio pulmōnum

pneumonia nominātur. 4. Sudor frigīdus morbi singum est. 5. Hippocrātes merito pater medicīnae appellātur.

9. Перекладіть українською мовою:

1. Верхівка правої легені. 2. М'яз-згинач і м'яз-розгинач великого пальця руки. 3. Каверна знаходиться у верхівці лівої легені. 4. Хрящі гортані. 5. Стінки черепа. 6. Насіння квітів. 7. Таблетки кореня ревеня. 8. Ліки даються хворим переважно через рот.

ЖІНОЧИЙ РІД

1. Перекладіть терміни українською мовою:

vagina fibrosa tendinis, pars optica tendinis, tuberositas deltoidea humeri, articulatio sacroiliaca dextra, axis bulbi externus, cartilago septi nasi, phalanges digitorum pedis.

2. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Sanguis natura calidus et humidus est, colore ruber, qualitate dulcis (Hippocrates). 2. Haemothorax est congestio sanguinis in cavo pleurae. 3. Examinatio aegrotorum constat ex interrogatione, auscultatione, palpatione, percussione analysibusque variis. 4. Concide, contunde et in pulverem tere. 5. In cavitate thoracis pulmones siti sunt. 6. Per laryngem et tracheam aer in pulmones intrat. 7. Ossa inter se ligamentis et cartilaginosis iunguntur.

B. 1. Cortices, folia floresque variarum plantarum ad curationem aegrotorum adhibentur. 2. Ex capitibus immatuns Papaveris somniferi Opium paratur. 3. Chloroformium et Aether sulfureus in operationibus adhibentur. 4. Sunt multa praeparata pharmaceutica ut pilulae, pulveres, emulsiones, injectiones, mucilines, solutiones et cetera. 5. Ex amylo Tritici mucilago praeparatur.

3. Перекладіть анатомічні терміни латинською мовою:

барабанна частина, венозна кров, складний суглоб, вирізка підшлункової залози, хрящі гортані, зовнішнє вухо, середня фаланга, верхівка кореня зуба, кісткова частина, поперечний м'яз грудної клітки.

4. Перекладіть латинською мовою:

1. Ознаки хвороби різні: біль, жар, почервоніння, припухлість, порушена функція. 2. Пальці складаються з фаланг. 3. Лікар приписує хворому п'явки. 4. Розчин камфори в олії. 5. Розчини для ін'єкцій. 6. Густиий екстракт папороті приймається у желатинових капсулах.

5. Перекладіть латинською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Adonis, Digitalis, Filix mas, Ononis, Orchis et Plantago plantae medicatae sunt. 2. Pix liquida paratur e lingo Pini aut Betulae. 3. Solutio Natrii phosphatis et Solutio drenalini hydrotartratis pro injectionibus adhibentur. 4. Praepara et da medicamentum laque artis. 5. Santoninum adhibetur forma pulverum et tabulettarum, sumitur ante cenam.

6. Extractum Strychni (Nucis vomicae) siccum loco sicco et obscuro servatur. 7. Infusum radices Taraxaci ut remedium amarum et cholagogum praescribitur 8. Calyces florum praecipue colores albos habent. 9. Solutio Ammonii caustici magna est, transfusio sanguinis necessaria est. 11. Liquor Kalii arsenitis in guttis sumitur. 12. Hirudines magnitudine, colore, structura oris variae sunt.

6. Перекладіть латинською мовою:

1. Наперстянка, горицвіт, конвалія, жовтушник, строфант, олеандр, обвійник грецький містять серцеві глікозиди. 2. Густи́й екстракт чоловічої папороті – протиглисний засіб. 3. Ліки виготовляються з різних частин рослин. 4. Видай простерилізований розчин стрихніну нітрату для підшкірного вприскування.

5. Одні хвороби лікуються ліками, інші – операцією.

СЕРЕДНІЙ РІД

1. Узгодьте прикметники з іменниками і перекладіть словосполучення українською мовою:

crus (sinister, tra, trum), caput (latus, a, urn), femur (dexter, tra, trum), Sulfur (praecipitatus, a, urn), Alumen (ustus, a, urn), systema (lymphaticus, a, um), pecten (albus, a, um).

2. Перекладіть українською мовою:

musculus rectus abdominis, musculus obliquus internus abdominis, fossa cranii media, ossa corporis hominis, articulatio capitis costae, Sulfur depuratum, extractum Secalis comuti fluidum, lobus sinister hepatis, foramen lacerum pectoris.

3. Утворіть іменники з суфіксом -ома, поясніть їх значення:

derma, dermat- шкіра; шкірна пухлина, дерматома fibra, fibr- волокно; пухлина із сполучної тканини, фіброма sarx, sarc- м'ясо; «м'ясиста пухлина», злоякісна пухлина mys, my- м'яз; м'язова пухлина, міома; odus, odont- зуб; зубна пухлина, одонтома.

4. Перекладіть клінічні терміни і з'ясуйте значення словотворчих елементів:

cardiolysis, phleborrhaxis, ontogenesis, phylogenesis, pathogenesis, osteonecrosis, spondyloptosis, chronicus, cholaemia, stethomyositis, somatosthenia, pyonephritis, cephalomyositis, hepatoma, adenoma, laparotomia, laparoscopia, zoologia, pyorrhoea, angioparalysis, galactotherapia, galactorrhoea, haemostasis, hydrolysis.

5. Утворіть складні терміни за допомогою поданих терміноелементів і поясніть їх значення:

- 1) **-genesis** (odont-, bi-, haemat-, path-, hist-);
- 2) **-ptosis** (gastr-, nephr-, proct-, enter-, splanchn-);
- 3) **-mycosis** (bronch-, stomat-, dermat-, pharyng-, pneum-);
- 4) **-lysis** (hydr-, haem-, neur-, cardi-);

- 5) **splanchn-** (-logia, -ectomy, -scopia, -algia);
- 6) **lapar-** (-tomy, -scopia, -algia, -rrhagia);
- 7) **oste-** (-ectomy, -tomy, -logia, -pathia);
- 8) **py-** (-dermia, -genes, -uria, -rrhoea, -thorax).

6. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Nonnulli termini Latine et Graece dicuntur: exempli causa, corpus Graece dicitur soma, os stoma, semen sperma, cutis derma, digitus dactylos. 2. Erysipelas gangrenosum molestum et periculosum est. 3. Regio abdominis dividitur in partes tres (три): epigastrium, mesogastrium, hypogastrium. 4. Ulcera varia sunt: ulcus callosum, ulcus cutaneum, ulcus fungosum, ulcus ventriculi rotundum et cetera.

B. 1. Extracta in extracta fluida, spissa, sicca dividuntur. 2. Extracta aquosa, spirituosa et aetherea sunt. 3. Extracta e plantis medicatis et ex animalium organis efficiuntur. 4. Extractis nobis (нам) notis adnumerantur: extractum Belladonnae siccum, extractum Gentianae spissum, extractum Opii siccum, extractum Thymi fluidum ceteraque. 5. Extracta ex animalium organis organopraeparata nominantur.

7. Складіть терміни з поданим значенням:

опущення печінки, кровотеча з нирок, біль голови, огляд тіла, процес розвитку роду, виду; наука, яка вивчає тваринний світ, біль у селезінці, жовчнокам'яна хвороба, злоякісна пухлина шкіри, збільшення печінки, загальне захворювання нирок, виділення гною з сечею, лікування сонцем.

8. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Sulfur depuratum colore citrino sine odore et sapore est; in aqua non solvitur, aegre solvitur in aethere. 2. Varia insecta et animalia sunt saepe translatores infectionis. 3. Oleum Amygdalarum e seminibus Amygdali extrahitur. 4. Extractum Secalis cornuti fluidum in gynaecologia pro injectionibus adhibetur. 5. Infunde in vitrum cochlear theanum mixturae. 6. Flores Cinae in mixtione cum melle ut remedium anthelminthicum adhibentur. 7. In rhizomate Calami amyllum continetur. 8. Sirupus capitem Papaveris somniferi, semina Sinapis nigrae, Saccharum lactis remedia sunt. 9. Remedia cholagoga ad curationem morborum hepatis adhibentur. 10. Medicamenta multis modis in corpus hominis introducuntur. 11. Granum (pondus in officinis vetuste usitatum) pondere grano seminis Piperis aequat. 12. Sal carolinum factitium ut remedium laxativum adhibetur.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Магнію сульфат інколи називають англійською або гіркою сіллю.
2. Видай кукурудзяні приймочки! 3. Відвари перстача застосовуються як внутрішній лікарський засіб і як зовнішній засіб для полоскання. 4. Змішай мед з квітками цитварного полину! 5. З насіння чилібухи (блювотного горіха) отримують алкалоїд стрихнін.

10. Перекладіть латинською мовою:

безперервна гарячка, максимальна доза, глибокий наркоз, респіраторна криза після запалення головного мозку, цироз печінки, набряк гортані, емфізема легень, кореневища і корені рослин, полоскання горла та інгаляції, кукурудзяні приймочки (волосся).

IV ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Визначте відміну та рід іменників:

arcus, crus, corpus, incus, bolus, nervus, spintus, ramus, ductus, pus, manus, medicus, ulcus, nasus, incus, fructus, succus, virus.

2. Поставте в Gen. Sing. і Nom. Pl.:

spiritus aethylicus – етиловий спирт, sinus frontalis – лобна пазуха, cornu cossygeum – куприковий ріг, manus dextra – права рука, processus zygomaticus – виличний відросток.

3. Перекладіть терміни українською мовою:

embryologia, histologia, chirurgia, neurochirurgia, anaesthesiologia, anaesthesia, anaesthesiologus, sphygmographia, dyspnoe, gonarthritus, biopsia, hyperacucis, thermanaesthesia, bradypnoe, tocologia, ageusia, kinesitherapia, anosmia, dysosmia, dyskinesia.

4. Перекладіть українською мовою:

1. Processus condyloideus ossis occipitalis. 2. Si aegrotus diu in lecto sine motu cubat, in corpore aegroti decubitus existunt. 3. Arcus aortae prope columnam vertebrarum situs est. 4. Sunt in homine quinque sensus: visus, auditus, gustus, olfactus vel odoratus, tactus. 5. Lapsus linguae, lapsus calami. 6. Exitus letalis. 7. Manus in carpum, metacarpum et digitos dividitur.

De spiritibus

Aethanolum 95 % aliter spiritus 95 % vel alcohol 95 % nominatur. Spiritus odorem et saporem specificum habet. Spiritus cum aqua, Chloroformio, Aethere, Acetono, Glycerinoque miscetur. In usu aegrotorum saepe sunt: spiritus Ammonii anisatus, ut remedium expectorans, spiritus camphoratus vel solutio Camphorae spirituosa et spiritus Sinapis in morbis rheumaticis ad usum externum.

5. Перекладіть терміни латинською мовою:

наука про зародок, прискорене дихання, наука про обезболювання, оперативний розтин колінного суглоба, нерухомість, відсутність нюху, запалення рогової оболонки ока, спеціаліст з обезболювання, запалення колінного суглоба, відсутність смаку, розлад смаку, розлад нюху, розлад зору.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Decoctum corticis Quercus. 2. Cortex Quercus materis tannicas continent. 3. Misce aquam Rosae cum spiritu aethylico. 4. Oleum Lini in spiritu aegre solvitur. 5. Carbo pulveratus non solum ad usum externum, sed etiam ad usum internum adhibetur. 6. Recipe solutionem Iodi pro usu interno. 7. Fructus Oxycocci in gelu bene servantur. 8. Folia Menthae piperitae manu trita odorem specificum habent.

9. Pantocrinum e coronibus cervi paratur. 10. Folia Juniperi acubus similia sunt, semina Tragacanthae cornibus similia sunt. 11. Vomitin Spofa («Spofa» – польська фірма), Devomit, Antivomit, Novomina, Vomidrin, Emetiral, Sedovomin antiemetica sunt. 12. Praeparata Fluminorexum, Formetorexum appetitum supprimunt.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Настій полину має гіркий смак. 2. Настій плодів китайського лимонника.
3. Йод розчиняється у спирті. 4. Візьми сто грамів очищеного етилового спирту для зовнішнього вживання! 5. Видай порошки для внутрішнього вживання!

V ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідміняйте:

facies articularis – суглобова поверхня, dies criticus – критичний день, species amarae – апетитний збір (тільки у множині).

2. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Scabies, morbus cutis, et animalia, et homines invadit. 2. Facies hominis ante mortem facies Hippocratica vocatur. 3. Caries sicca et humida dentium. 4. Manus faciem dorsalem et faciem palmarem habet. 5. Frons et oculi partes faciei humanae sunt. 6. Rabies e morsu canis.

B. 1. Species ex herbis, e fructibus, cortice, foliis, radicibus, rhizomatis plantarum praeparantur. 2. Species pectoralis e fructu Foeniculi, e radice Inulae, e folio Althaeae, e folio Farfarae, e folio Salviae constat. 3. Species medicatae saepe, ut decocta et infusa, ad usum internum et ad usum externum sunt. 4. Praeparata mixturam pro dosi et pro die.

3. Виокремте префікси і з'ясуйте їх значення. Слова перекладіть:

anaesthesia, atonia, anaemia, asthenia, anuria, anhydricus, neurasthenia, anamnesis, antiviral, dystonia, dyspepsia, dysentery, emphysema, epidemia, epiphysis, chondrodystrophia, endoscopy, exogenous, endogenous, ectopia, epithelium, hyperoxydum, hemialgia, hemiplegia, metacarpus, hypoglycaemia, pericardium, periodontium, syndesmologia, prodromus, syntheticus.

4. Перекладіть латинською мовою:

1. Карієс зубів. 2. Приготуй збір з квітів липи і плодів малини. 3. Внутрішня поверхня лобової кістки. 4. Суглобова поверхня горбка ребра. 5. Медіальна поверхня зуба різця. 6. Бічна поверхня кінцівки. 7. Змішай, щоб утворився збір.

5. Утворіть терміни з поданим значенням:

надмірне живлення і в зв'язку з цим збільшення органа, ненормальний, підвищений вміст цукру в крові, повнокровність, надчеревна область, підчерев'я, затруднене ковтання, протиотрута, знижена чутливість, недостатній вміст цукру в крові, під'язиковий, запалення внутрішньої оболонки серця, надгортанник.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Species pectorales ut Thea coquuntur. 2. Praepara specierum laxantium centum grammata. 3. Da medicamentum pro dosi et pro die. 4. Macera herbas per aliquot dies. 5. Repete post diem tertium. 6. Nunc contra rabiem varia remedia adhibentur.. Remedia contra scabiem praecipue liniment varia sunt. 8. Euchininum amaritiei fere experts est. 9. Chininum amaritiei causa infantibus non praescribitur. 10. Praepara species e foliis Sennae, fructibus Foeniculi et floribus Tiliae.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Приготуй протиастматичний засіб! 2. Видай сто грамів грудного збору проти бронхіту! 3. Приготуй рицинову олію на один прийом і мікстуру на день! 4. Гіркота ліків виправляється цукром або простим сиропом. 5. Існують різні мазі проти корости.

ДІЄСЛОВО

1. Провідмініяйте дієслова в praesens indicativi activi et passivi:

auscultare – вислухувати, diluere – розводити, nutrire – годувати, dividere – ділити, habere – мати, dignoscere – розпізнавати.

2. Поясніть дієслівні форми і перекладіть українською мовою:

cura, praeparat, valete, dormiunt, student, infunde, signo, signa, miscete, vivit, repete, tere, terit, verte, videmus, solvunt, da, date, formantur, nominant, praescribe, student, vivit, teguntur, solvitur.

3. Прочитайте і перекладіть українською мовою:

ausculta femlnam – femma auscultatur, massam pilularum praeparat – massa pipularum praeparatur, herbas macerat – herbae macerantur, sume guttas – guttae sumuntur, fracturas curant – fracturae curantur, repete mixturam bis – mixtura bis repetitur.

4. Перекладіть українською мовою:

I. Misce. Da. Signa. 2. Ausculta feminam. 3. Vale. Valete. 4. Discite linguam Latinam. 5. Audite attente. 6. Cito praepara mixturam. 7. Auscultare disce. 8. Substantia ossea in substantiam compactam et substantiam spongiosam dividatur. 9. Vertebrae thoracicae cum costis coniunguntur. 10. Bene dignoscit, bene curat. 11. Professor medicinae studiosis vertebrae et costas monstrat. 12. Collegae medicinae student. 13. Pharmacopola Camphoram tritam cum tinctura Valerianae miscet. 14. Dieta aegrotas sanat. 15. Chirurghi fracturas vertebrarum in climcis curant. 16. Finimus laborare.

5. Перекладіть латинською мовою:

1. Хвора приймає краплі валеріани. 2. Вони розтирають і розчиняють таблетки. 3. Ребра діляться на справжні і несправжні. 4. В медицині застосовуються лікарські рослини. 5. Аптекарь ділить пілюльну масу на пілюлі. 6. Вони лікують

перелом ключиці і ребер. 7. Він уважно аускультує хвору. 8. Припиши хворій таблетки.

6. Перекладіть українською мовою:

1. Feminae gemmas Betulae colligunt et siccant. 2. Pharmaceuta Tincturam Valerianae cum tinctura Convallariae miscet. 3. Aegrota guttas Tincturae Belladonnae ante cenam sumit. 4. Pharmaceutae ollas in officinis sterilisant. 5. Pharmaceuta pilulas in scatula dat. 6. Collegae per chartam tincturas filtrant. 7. Plantae et herbae terram vestiunt. 8. Collegae pilulas conspergunt. 9. Aegrota tabulettam in squa solvit, tum tibat.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Товариші збирають кропиву і ромашку для аптеки. 2. Хвора приймає м'ятні краплі (краплі м'яти). 3. Фармацевти ділять пілюльну масу (масу пілюль) на пілюлі, тоді посипають. 4. Фармацевт наливає настойку красавки (беладонни) в пляшку і видає хворій. 5. Товариші добре читають і пишуть латиною. 6. Товариш приготує мигдалеву воду (воду мигдалі).

8. Перекладіть українською мовою:

1. Aqua Amygdalarum amararum ex Amygdalis amaris praeparatur. 2. Herbae in aqua macerantur. 3. Cera et axungia in medicina adhibentur. 4. Pilulae in charta vel in scatulis dantur. 5. Apotheca Graece, officina Latine nominatur. 6. Massa pilularum in officinis habetur. 7. Tinctura per chartam filtratur. 8. Bene dignoscitur, bene curatur. 9. Terra plantis tegitur. 10. Aegrotae plantis medicatis curantur. 11. Camphora trita saepe cum tinctura Valerianae miscetur. 12. Mixtura bis repetitur.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Речовини змішуються в пляшках. 2. Таблетки розтираються і розчиняються фармацевтами. 3. Валеріанові краплі приймаються хворим. 4. Настойки приготує з рослин. 5. Живиця застосовується в медицині. 6. Мікстура видається фармацевтами в пляшках. 7. Камфора у воді не розчиняється.

10. Перекладіть в активній і пасивній конструкціях:

1. Хвора приймає краплі настойки конвалії. 2. Фармацевт стерилізує пляшки.

11. Перекладіть українською мовою:

1. Misce tincturas. 2. Praepara pilulas. 3. Sterilise ollas et lagenas. 4. Da aegrotae tincturam Valerianae. 5. Sterilisa telam. 6. Colligite et siccate herbas. 7. Infunde mixturam in lagenam. 8. In Terra est vita, in Luna non est. 9. In silva multae (численні) plantae sunt.

12. Перекладіть латинською мовою:

1. Розітри таблетку і розчини у воді! 2. Сушіть ягоди! 3. Видай пілюлі в коробочці! 4. Стерилізуй воду! 5. Змішайте настойки!

13. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. In formulis rediorum compositis sunt verba: Misceatur. Detur. Signetur. 2. Praeparetur medicamentum lage artis. 3. Misce, ut fiat pulvis. Dentur tales doses numero decem. 4. Solutiones pro injectionibus sterilisentur et in amapullis dentur.

5. Ad injections subcutaneas remedia et instrumenta sterilia adhibeantur. 6. Omnia olea aetherea loco obscuro servantur. 7. Sirupus coquatur leni calore, per bihorium digeratur, tum refrigeretur et coletur. 8. Liquor Ammonii anisatus in vase bene clauso servetur, sit limoidus et subflavus. 9. Fiat solution sterilis. 10. Pulveres in partes aequales dividantur.

14. Перекладіть латинською мовою:

1. Нехай лікарський засіб буде приготовлений швидко і виданий хворому негайно. 2. Змішай, щоб утворилася ректальна свічка. 3. Хай будуть змішані всі речовини, щоб утворилася мазь. 4. Повтори двічі! 5. Розчинити порошок ретельно і добре простерилізувати розчин! 6. Збовтати мікстуру і прийняти негайно!

15. Перекладіть українською мовою:

1. Ausculta collēgam. 2. Auscultāre disce. 3. Bene stude. 4. Noli nocēre. 5. Miscē. Da. Signa. 6. Tere tabulettam et solve in aquā. 7. Forma pilūlas e massā pilulārum. 8. Sume tabulettam sub linguam et tene sub linguā. 9. Praepāra tinctūram ex herbis et da aegrōto. 10. Filtra tinctūram per chartam. 11. Da mixtūram cum Valeriāna. 12. Colāte mixtūras per telam. 13. Date mixtūras cum Convallariā.

16. Перекладіть латинською мовою:

1. Лікуй перелом ребра. 2. Повтори. 3. Змішай. Видай. Познач. 4. Переверни. 5. Розітри таблетки. 6. Приготуй, проціди і видай. 7. Приготуй і розділи пілюльну масу. 8. Дистильюй воду. 9. Змішай настойки валеріани і конвалії. 10. Видай у таблетках. 11. Профільтруй настойку через марлю.

17. Перекладіть українською мовою:

1. Non vivīmus, ut edāmus, sed edīmus, ut vivāmus. 2. Chirurgus prius mente (mens, mentis f – розум, думка) et ocūlis (ocūlus, i m – око) agat, quam armāta manu (manus, us f – рука). 3. Sint studiōsae attentae. 4. Homīni dantur, ut audiat, videat, gustet, tangat, olfaciat. 5. Aegrōtae guttas tinctūrae Valeriānae sumant.

18. Перекладіть латинською мовою:

1. Нехай аптекар швидко приготує настойки! 2. Нехай окуліст уважно огляне хвору! 3. Нехай вода буде прозорою і чистою! 4. Хай буде змішано речовини, щоб утворилась паста. 5. Збовтати краплі і прийняти негайно! 6. Приготувати швидко мікстуру і видати хворим! 7. Хай буде змішана настойка з дистильованою водою! 8. Візьми пілюльної маси скільки треба, щоб утворились пілюлі.

ПРИКМЕТНИКИ

1. Утворіть словосполучення з поданих слів:

albus, a, um (linea, ae f; bolus, us f; substantia, ae f); sinister, tra, trum (ventriculus, i m, atrium, i n, clavicula, ae f); profundus, a, um (ligamentum, i n, arteria, ae f, nervus, i m); tympanicus, a, um (sulcus, i m, ostium, i n, ganglion, i n, cellula, ae f).

2. Перекладіть латинською мовою анатомічні терміни:

середня лінія, середня частка, міжкісткова зв'язка, поперечний діаметр, праве передсердя, праве вушко, середній палець, середній вузол, венозний клапан, венозна борозна, глотковий нерв.

3. За допомогою суфікса -is-us від поданих іменників утворіть прикметники:

carbo, carbonis m – вугілля – вугільний, вуглекислий; zygoма, zygomatis n – вилиця – виличний...; chirurgus, i m – хірург – хірургічний ...; ophthalmos, ophthalmi m – око – очний...; chronos, chroni m – час – хронічний, затяжний...; anatome, anatomes f – анатомія – анатомічний ...

4. Приєднуючи суфікс -e-us до основи іменників, утворіть прикметники:

золотий (Aurum, i n – золото), срібний (Argentum, i n – срібло), скляний (vitrum, i n – скло), хрящевий (cartilago, cartilaginis f – хрящ), кістковий (os, ossis n – кістка), глотковий (pharynx, pharyngis m – глотка).

5. Утворіть від поданих іменників прикметники за допомогою суфікса -os-us:

petra, ae f – камінь – кам'янистий ...; nervus, i m – нерв – нервовий ...; caverna, ae f – каверна, печера – кавернозний, ...; spina, ae f – ость – остистий ...; libra, ae f – волокно – волокнистий ...; gelatina, ae f – желатин – желатиновий

6. Перекладіть подані прикметники українською мовою:

coracoideus, a, um (corax, cos m – дзьоб), arachnoideus, a, um (arachne, es f – павутина), mastoideus, a, um (mastos, i m – сосок), pterygoideus, a, um (pteryx, gos m – крило).

7. Визначте словотворчі елементи і перекладіть українською мовою:

leukaemia, oligotrophia, macroglossia, melanuria, megacolon, megalocytus, micrococcus, microorganismus, microphagus, hyposthenia, hypersthenia, necroticus, microglossia, megacaecum, megaduodenum, hyperaesthesia, hypaesthesia, anaesthesia, uraemia, polyuria, erythrocytus, leucocytus, leucopenia, poliomyelitis, xerophthalmia, orthopaedia.

8. Перекладіть латинською мовою:

1. Ліві шлункові лімфатичні вузли.
2. Глибока гілка поперечної артерії шиї.
3. В порожнині черепа знаходиться головний мозок.
4. Видай рицинову олію в еластичних желатинових капсулах.
5. Облатки або крохмальні капсули.
6. Екстракти бувають сухі, густі і рідкі.

9. Провідмініайте: vas capillare – капілярна судина, sapo viridis – зелене мило, columna vertebralis – хребетний стовп, receptum simplex – простий рецепт.

10. Утворіть прикметники з суфіксами -al або -ar:

scapula, ae f – лопатка, abdomen, nis n – живіт, pectus, oris n – груди, caput, itis n – голова, medulla, ae f – спинний мозок, sacrum, i m – крижі, cortex, icis m – кора, capillus, i m – волосина.

11. Утворіть прикметники за допомогою суфікса -il, -bil:

numero, are – обчислювати, sto, stare – стояти, curo, are – лікувати, transporto, are – перевозити, vegeto, are – оживляти, посилювати.

12. Перекладіть клінічні терміни, поясніть спосіб їх утворення:

panotitis, tachycardia, brachycephalia, isomorphus, isonia, isothermia, glycaemia, glycogenosis, tachypnoe, osteomalacia, bradycardia, bradysphygmia, bradypnoe, panophthalmitis, geriatria, homeopathia, homoplastica, gerontologia.

13. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Foramen ovale. 2. Pars basilaris. 3. Incisura claviculae sterni. 4. Asthma bronchiale. 5. Vasa capillaria. 6. Musculi cranii varii sunt: musculi frontales, occipitales, articulares, nasales, zygomatici, temporales et ceteri. 7. Ossa cranii cerebri sunt: os frontale, ossa temporalia, ossa parietalia, os sphenoidale vel sphenoides, os ethmoidale sive ethmoides et os occipitale.

B. 1. Pulveres sunt simplices et compositi. 2. Ad injectiones subcutaneas solutiones steriles necessariae sunt. 3. Succus baccarum recentium multa vitamina continent. 4. Succus Liquiritiae dulcis est. 5. Oleum Pini silvestris. 6. Triticum vulgare. 7. Gelatina medicinalis. 8. Adonis vernalis. 9. Solutio Viridis nitentis spirituosa.

14. Перекладіть українською мовою протокол автопсії (розтину і огляду трупа):

endocarditis chronica fibrosa valvulae mitralis. Vitium cordis. Stenosis et insufficiencia valvulae mitralis. Hypertrophia et dilatio cordis, Cirrhosis hepatis. Ascites. Anasarca. Arteriosclerosis generalisata. Cicatrices myocardii. Nephrocirrhosis arteriosclerotica. Emphysema pulmonum senile.

15. Перекладіть латинською мовою:

A. 1. Великий кутній зуб. 2. Малий кутній зуб. 3. Лицевий нерв. 4. Лобна область. 5. Основна частина потиличної кістки. 6. М'яка виразка. 7. М'які виразки. 8. Великий потиличний отвір. 9. Центральна нервова (перекласти: нервів) система.

B. 1. Проста валеріанова настойка. 2. Олія солодких мигдалів. 3. Сік із свіжого листя алое. 4. Розділи порошок на рівні частини. 5. Настій трави весняного горцивіту. 6. Настойка травневої конвалії. 7. Емульсія насіння солодких мигдалів.

16. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Typhus abdominalis et typhus recurrens morbi periculosi sunt. 2. Nonnihil orantibus prius, quam imperantibus paremus. 3. Costa undecima (одинадцяте) et costa duodecima (дванадцяте) appellantur costae fluctuantes. 4. Aorta ascendens et

descendens. 5. Arteriae dividuntur in arterias communicantes, comitantes, perforantes, recurrentes, profundas. 6. Amantes – amentes.

B. 1. Compositio unguenti ophthalmici: Viridis nitentis 0,025, Cupri sulfatis et Streptocidi albi ana 0,2, Vaselini 10,0. 2. Saccharum ut constituens aut corrigens ad obductionem pilularum, granulorum et tabulettarum atque in pulveribus adhibetur. 3. Oleum seu butyrum Cacao ut remedium constituens ad praeparationem suppositoriorum adhibetur. 4. Partes formulae remediorum sunt: basis vel remedium cardinale, remedium adiuvans, remedium corrigens, remedium constituens. 5. Infusum Sennae compositum liquor lucidus cum odore mellis est: ut remedium laxans adhibetur.

17. Перекладіть латинською мовою:

1. Висхідна аорта з'єднується з низхідною. 2. Нерви бувають (є): поворотний, відвідний, проколюючий та інші. 3. Відвідний м'яз ока з'єднується з відвідним нервом. 4. Грудний еліксир – відхаркувальний засіб. 5. Настойка алое і сироп ревеню – послаблюючі засоби. 6. Біла глина – формоутворюючий засіб.

18. Перекладіть українською мовою:

1. In officinis nostris multa medicamenta sunt cera, vaccina, antitoxina, remedia antibiotica, narcotica, unguenta, liniment, emplasta, emulsa, extracta ceteraque. 2. Extracta varia adhibentur: extractum Belladonnae siccum, extractum Glycyrrhizae siccum, extractum Valerianae spissum, Crataegi fluidum, extractum Frangulae fluidum et cetera. 3. Sirupi et succi locis siccis, frigidis saepequa obscuris servantur. 4. Tinctura Aloes amara est. 5. Tinctura Absinthii ut remedium amarum adhibetur. 6. Baccae Sambuci nigrae sunt parvae, nigrae sunt parvae, nigrae et rotundae. 7. Folium Melissaе remedium sedativum est, folium Sambuci, folium Betulae diuretica sunt, oleum Ricini remedium purgativum est. 8. Rosa canina Acidum ascorbinicum seu Vitaminum C continet. 9. Capsicum annum, Atropa belladonna, Hyoscyamus niger, Datura stramonium ad Solanaceas pertinent. 10. Oleandomycinum, Aureomycinum, Sarcomycinum, Puromycinum, Laevomycetinum sunt antibiotica.

19. Перекладіть латинською мовою:

1. Рицинову олію інколи приймають у желатинових капсулах. 2. Збирайте і сушіть спілі ягоди бузини! 3. Настояї і відвари зберігають у холодному місці. 4. З білої глини приготують пілюльну масу. 5. Перцева м'ята, глуха кропива, собача кропива – заспокійливий засіб.

20. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Pulveres simplices et compositi sunt. 2. Ad injectiones subcutaneas solutiones steriles adhibentur. 3. In pharmacopoea describuntur varia olea pingua. 4. Succus baccarum recentium multa vitamina continent. 5. Viola tricolor est planta officinalis campestris. 6. Chloroformium pro narcosi est liquor limpidus, coloris expers. 7. Divide Massam pilularum in partes aequales numero. 8. Adonis vernalis tempore vernali florescit. 9. Baccae Schizandrae chinensis utiles sunt, in pulveribus, tincturis et extractis sumuntur. 10. Juniperus communis arbor humilis vel frutex est.

21. Перекладіть латинською мовою:

1. Приготуй простий сироп! 2. Березові бруньки мають приємний запах. 3. Білий стрептоцид розчинний у воді. 4. Фармацевт готує настій трави (=численні) цілющих джерел. 5. Рецепти бувають прості і складні.

22. Перекладіть українською мовою:

1. Cera alba fragilior est, quam cera flava. 2. Argentum levius est auro. 3. Aether sulfuricus sive Aether aethylicus purissimus pro narcosi adhibetur. 4. Pastae spissiores sunt unguentis. 5. Plantae potissimam et efficacissimam medicamentorum partem constituent. 6. Strychnini nitras sapore amarissimo est. 7. Argenti nitras omnium preparatorum Argenti usitatissimus est. 8. Contere carbonem in pulverem subtilissimum. 9. Sunt pulveres subtiles, subtilissimi, modici, grossi, grossissimi. 10. Fontes minerales squama saluberrimam hominibus. 11. Narcosis communis in operationibus difficillimis adhibetur.

23. Перекладіть латинською мовою:

1. Хвороби душі тяжчі від хвороби тіла. 2. Вичави сік з найсвіжіших ягід журавлини! 3. Свічки м'якші, ніж таблетки. 4. Для людини (=людині) найкорисніша проста їжа. 5. Снодійний мак застосовується в медицині від найдавніших часів.

24. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Pondus specificum Hydrargyri multo majus est pondere specific Ferri. 2. Remedia ex tempore parata effectum meliorem habent, quam remedia diu servata. 3. Phthisicis aegrotis aer purissimus et cibus et cibus optimus maxime necessarii sunt. 4. Ferrum hominibus magis necessarium est Auro. 5. Remedia narcotica dosibus minimis praescribuntur. 6. Doses medicamentorum sunt maximale, mediale, minimale, toxicae, letales. 7. Praepara emplastrum forma palma manus majoris et emplastrum forma palmae manus minoris. 8. Plantago major passim erescit. 9. Omnes partes Chelidonii majoris toxicae sunt. 10. Optimum medicamentum quies est.

25. Перекладіть латинською мовою:

1. Видай хворій дитині найменшу дозу димедролу! 2. Молочний сік великого чистотілу жовтого кольору. 3. Змішай найдрібніший порошок з найкращим вазеліном! 4. Найбільші дози не завжди найкращі. 5. Бувають найрізноманітніші засоби лікування хворих.

26. Перекладіть латинською мовою:

1. Верхня поперечна зв'язка лопатки. 2. Поперечні м'язи грудної клітки і живота. 3. Очищений етиловий спирт. 4. Простий і складний суглоби. 5. Видай у навоскованому папері. 6. Тетра камфора змішана з настійкою валеріани.

27. Перекладіть українською мовою:

1. Arteria circumflēxa femōris mediālis. 2. Sunt multae arteriae circumflēxae: arteria circumflēxa scapūlae, arteriae circumflēxae humēri anterior et posterior et cetērae. 3. Medulla oblongāta e substantiā albā et substantiā griseā constat. 4. Functio leasa symptōma inflammatiōnis est. 5. Aegrōtus vitio cordis (серця) innāto labōrat.

28. Перекладіть українською мовою:

1. Phalanx digitōrum manus prima longissīma, tertia autem brevissīma est. 2. Dentinum, oculōrum, aurium dolor acutissīmus est. 3. Simia est homīni simillīma. 4. Ossa partes durissīmae corpōris humāni sunt et in ossa capītis, trunci et membrōrum dividuntur. 5. Pirogov chirurgus celeberrīmus et doctissīmus fuit (був).

29. Перекладіть латинською мовою:

1. Найдовший м'яз грудної клітки. 2. Черевний, поворотний і висипний тиф – заразні і дуже небезпечні хвороби. 3. Приготуй найдрібніший порошок. 4. Обсип пілюлі найчистішим тальком. 5. Порошки бувають найдрібніші, дрібні і великі.

ПРИЙМЕННИКИ

1. Визначте основу дієслів та їх дієвідміну:

videre – бачити, dividere – ділити, dare – давати, finire – закінчувати, miscere – змішувати, signare – позначати, servare – зберігати, repetere – повторювати, recipere – приймати, брати, tegere – вкривати, nutrire – годувати.

2. Визначте дієвідміну дієслів і утворіть форми наказового способу однини і множини:

sumere – брати, agitare – збовтувати, vertere – повертати, dividere – ділити, sterilisare – стерилізувати, infundere – наливати, formare – утворювати, addere – додавати.

4. Утворіть infinitivus praesentis activi до таких дієслів:

praeparo 1 – готувати, do 1 – давати, disco 3 – вчитися, divido 3 – ділити, habeo 2 – мати, dormio 4 – спати, doceo 2 – навчати, dignosco 3 – розпізнавати.

4. Перекладіть українською мовою:

1. Ausculta collegam. 2. Auscultare disce. 3. Bene stude. 4. Noli nocere. 5. Misce. Da. Signa. 6. Tere tabulettam et solve in aqua. 7. Forma pilulas e massa pilularum. 8. Sume tabulettam sub linguam et tene sub lingua. 9. Praepara tincturam ex herb is et da aegroto. 10. Filtra tincturam per chartam. 11. Da mixturam cum Valeriana. 12. Colate mixturas per telam. 13. Date mixturas cum Convallaria.

ПРЕФІКСИ

1. Визначте префікси і з'ясуйте їх значення. Слова перекладіть:

suprarenalis, insolubilis, transplantatio, precordium, sudescendens, musculus baciditas, supercilium, ascendens, corrugator supercilii, sulcus interventricularis anterior, lamina affixa, spatium intercostale, diameter pelvis transversa, reconvalescens, contractio, remedia absorbentia, remedium adjuvans, anteflexio, articulatio composita, contractio, extracardialis, implantatio, fractura incompleta, interscapulars peroralis, postfrontalis, posthaemorrhagicus, praescriptio, receptus, secretio, separatio, subluxatio, superficies, transmissio, transitus, immortalis.

2. За допомогою поданих префіксів утворіть нові слова, перекладіть українською мовою:

in-: sanabilis, solubilis, regularis, rationalis, maturus;
inter-: muscularis, costalis, nervosus, clavicularis, lobaris;
per-: oxydum, forare, forans, acutus, tussis, cutaneus;
ex-: arthrosis, acerbatio, sanguis, humus, pectus;
sub-: maxillaris, lingualis, muscularis, cutaneus, occipitalis;
super-: supra-: sternalis, spinalis, renalis, pleuralls, orbitalis;
pre-: sacralis, occipitalis, centralis, patellaris, systole.

ХІМІЧНА НОМЕНКЛАТУРА

1. Перекладіть латинською мовою:

розведений розчин перекису водню, мазь цитрату міді, таблетки нікотинової кислоти, фосфат кодеїну в таблетках, розчин.

2. Перекладіть українською мовою:

Acidum chloricum, Acidum nitricum, Acidum nitrosum, Acidum acetylsalicylicum, Acidum hydrosulfuricum, Zinci oxydum, Magnesii peroxydum, Ferri oxydum, Papaverini hydrochloridum, Natrii iodidum, Argenti nitras, Natrii salicylas, Natrii hydrocarbonas, Calcii phosphas, Bismuthi subnitras, Natrii nitris, Sulfacylum-natrium, Norsulfazolium-natrium, Thiopentalum-natrium, Adrenalini hydrotartras, Oxacillinum-natrium, Kalii sulfis, Kalii chloridum.

3. Напишіть латинською мовою, підкресліть терміни, які містять орфографічні особливості:

арсеніт, азот, фосфат, залізо, цитрат, гідрохлорид, перекис, сірка, ртуть, фтор, срібло, окис, саліцилат, нітрат, сульфід.

4. Перекладіть латинською мовою:

борна кислота, саліцилова кислота, сірчиста кислота, азотиста кислота, оцтова кислота, сульфат атропіну, фосфат кодеїну, гідрохлорид ефедрину, перекис магнію, сульфат натрію, нітрит натрію, бромід амонію, гідроокис алюмінію, тіопентал-натрієва сіль, сульфацил-натрій, гідрокарбонат натрію.

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ КЛІНІКО-АНАТОМІЧНИЙ СЛОВНИК

А

abdomen, inis n	живіт, черево / живот, брюхо
abductor, oris m	відвідний (м'яз) / отводящая (мышца)
abscessus, us m	абсцес, гнійник, нарив / абсцесс, гнойник, нарыв
accessorius, a um	додатковий / добавочный
acer, acris, acre	гострий / острый
acetabulum, i n	вертлюжна западина / вертлужная впадина
acromialis, e	акроміальний / акромиальный
acromion, i n	акроміон / акромион
acusticus, a, um	акустичний, слуховий (крім труби) / акустический, слуховой (кроме трубы)
adductor, oris m	привідний (м'яз) / приходящий (мышца)
adiposus, a, um	жирний, жировий / жирный, жировой
aditus, us m	вхід / вход
aeger, gri m	хворий / больной
aequalis, e	рівний, однаковий / равный, одинаковый
aër, aëris m	повітря / воздух
ala, ae f	крило / крыло
alaris, e	крильний / крыльный
albumen, inis n	білок / белок
albus, a, um	білий / белый
Aloë, ës f	алое, сабур / алоэ, сабур
alveolaris, e	альвеолярний / альвеолярный
alveolus, i m	альвеола, ячейка, луночка / альвеола, ячейка, луночка
ampulla, ae f	ампула (колбоподібне розширення трубчастих органів) / ампула (колбообразное расширение трубчатых органов)
amputatio, onis f	ампутація, видалення / ампутация, удаление
analıs, e	анальний, відноситься до ануса / анальный, относящийся к анусу
angulus, i m	кут / угол
animal, alıs n	тварина / животное
annus, i m	рік / год
antebrachium, i n	передпліччя / предплечье
anterior, ius	передній / передний

antisepticus, a, um	антисептичний / антисептический
anularis, e	кільцеподібний, коловий / кольцевидный, кольцеобразный, круговой
anus, i m	анус, задній прохід / анус, задний проход
aorta, ae f	аорта / аорта
apertura, ae f	апертура, отвір / апертура, отверстие
apex, icis m	верхівка, кінчик (язика) / верхушка, кончик (языка)
aponeurosis, is f	апоневроз, плоский широкий сухожилок, сухожилковий розтяг / апоневроз, плоское широкое сухожилие, сухожильное растяжение
appendix, icis f	апендикс, придаток, відросток / аппендикс, придаток, отросток
aqua, ae f	вода / вода
aqu(a)eductus, us m	водопровід / водопровод
aquosus, a, um	водний, водянистий / водный, водянистый
arachnoideus, a, um	павутинний, павутиноподібний / паутинный, паутинообразный
a. mater	павутинна мозкова оболонка / паутинная мозговая оболочка
arbor, oris f	дерево / дерево
arcuatus, a, um	дугоподібний / дугообразный
arcus, us m	дуга / дуга
area, ae f	поле / поле
ars, artis f	мистецтво / искусство
arteria, ae f	артерія / артерия
articularis, e	суглобовий / суставной
articulatio, onis f	суглоб / сустав
ascendens, ntis	висхідний / восходящий
asper, era, erum	шерохуватий, суворий / шероховатый, суровый
atlas, atlantis m	атлант, I шийний хребець / атлант, I шейный позвонок
atrium, i n	передсердя / предсердие
atrox, ocis	суворий / суровый, строгий
auditivus, a, um	слуховий (труба) / слуховой (труба)
auditus, us m	слух / слух
auricula, ae f	вушна раковина / ушная раковина
auricularis, e	вушний, вухоподібний /

auris, is f	ушной, ушковидный
avis, is f	вухо / ухо
axilla, ae f	птах / птица
axillaris, e	пахва / подмышка
axis, is m	пахвинний / подмышечный
	вісь, II шийний хребець /
	ось, II шейный позвонок
	В
basis, is f	основа, базис / основание, базис
biceps, bicipitis	двоголовий / двуглавый
bifurcatio, onis f	біфуркація, роздвоєння /
	бифуркация, раздвоение
billaris, e	жовчний / желчный
bilis, is f	жовч / желчь
bis	двічі / дважды
brachialis, e	плечовий / плечевой
brachium, i n	плече / плечо
brevis, e	короткий / короткий
bronchus, i m	бронх / бронх
bucca, ae f	щока / щека
buccalis, e	щічний / щечный
buccinator, oris m	букцинатор, щічний м'яз /
	букцинатор, щечная мышца
bulbus, i m	цибулина / луковица
b. oculi	очне яблуко / глазное яблоко
bursa, ae f	сумка / сумка
butyrum, i n	масло / масло
	С
cadaver, eris n	труп / труп
caecum, i n	сліпа кишка / слепая кишка
caecus, a, um	сліпий / слепой
calcaneus, a, um	п'ятковий / пяточный
calcaneus, i m	п'яткова кістка / пяточная кость
calcar, aris n	шпора / шпора
callosus, a, um	мозолястий / мозолистый
calor, oris m	жар / жар
calx, calcis f	п'ята, п'ятка / пята, пятка
canaliculus, i m	канадець / каналец
canalis, is m	канал / канал
cancer, cri m	рак / рак

caninus, a, um	собачий, ікловий (про зуб) / собачий, клыковый (о зубе)
capitulum, i n	голівка (кістки) / головка (кости)
capsula, ae f	капсула, оболонка / капусла, оболочка
caput, itis n	голова, голівка / голова, головка
cardiacus, a, um	серцевий / сердечный
caroticus, a, um	сонний, належить до сонної артерії / сонный, относящийся к сонной артерии
carotis, idis f (arteria)	сонна артерія / сонная артерия
carpalis, e	зап'ясний / запястный
carpeus, a, um	зап'ясний / запястный
carpus, i m	зап'ястя / запястье
cartilagineus, a, um	хрящовий / хрящевой
cartilago, inis f	хрящ / хрящ
catarrhus, i m	катар / катар
cauda, ae f	хвіст / хвост
caverna, ae f	печера, порожнина / пещера, полость
cavernosus, a, um	печеристий / пещеристый
cavitas, atis f	порожнина / полость
cavum, i n	порожнина (барабана, раковини) / полость (барабана, раковины)
cavus, a, um	порожнистий / полый
celer, eris, ere	швидкий / быстрый
cellula, ae f	клітина, ячейка / клетка, ячейка
centralis, e	центральний / центральний
cera, ae f	віск / воск
cerebellaris, e	мозочковий / мозжечковый
cerebellum, i n	мозочок / мозжечок
cerebralis, e	мозковий, церебральний / мозговой, церебральный
cerebrospinalis, e	спинномозковий / спинномозговой
cerebrum, i n	великий мозок / большой мозг
cervicalis, e	шийний / шейный
cervix, icis f	шия, шийка / шея, шейка
chiasma, atis n	перехрест / перекрест
chole, es f	жовч / желчь
choledochus, a, um	жовчний, жовчовивідний / желчный, желчевыводящий
chorda, ae f	хорда, струна / хорда, струна
ciliaris, e	війчатий / ресничный

cilium, i n	вія / ресниця
cingulum, i n	пояс / пояс
circumflexus, a, um	огинаючий / огибающий
cito	швидко / быстро
citrus, i m	лимон / лимон
clavicula, ae f	ключиця / ключица
clavicularis, e	ключичний / ключичный
clyisma, atis n	клизма, промивання / клизма, промывание
coccygeus, a, um	куприковий / копчиковый
coccyx, ygis m	куприк / копчик
cochlea, ae f	равлик, раковина / улитка, раковина
cochlearis, e	равликовий / улиточный
colicus, a, um	ободовокишковий / ободочнокишечный
collum, i n	шия, шийка / шея, шейка
colon, i n	ободова кишка / ободочная кишка
columna, ae f	стовп / столб
c. vertebralis	хребет / позвоночник
commissura, ae f	спайка / спайка
communis, e	загальний / общий
compactus, a, um	щільний, компактний / плотный, компактный
compositus, a, um	складний / сложный
concha, ae f	раковина / раковина
conchalis, e	належить до раковини / относящийся к раковине
condylaris, e	виростковий / мышцелковый
condylus, i m	виросток / мышцелок (мышцелковидный отросток)
conjunctiva, ae f	кон'юнктива, сполучна оболонка ока / конъюнктива, соединительная оболочка глаза
conjunctivus, a, um	сполучний / соединительный
connectivus, a, um	сполучний / соединительный
constrictio, onis f	скорочення, стиск / сокращение, сжатие
constrictor, oris m	констриктор, м'яз-стискач / констриктор, мышца-сжиматель
contusio, onis f	контузія, забій / ушиб, контузия
cor, cordis n	серце / сердце
coracoclavicularis, e	ключововидно-ключичний / ключововидно-ключичный

cornu, us n	ріг, ріжок / рог, рожок
corona, ae f	вінець, корона, коронка /
coronarius, a, um	венец, корона, коронка
coronoideus, a, um	вінцевий, коронарний / венечный, коронарный
corpus, oris n	короноподібний, вінцеподібний /
corrugator, oris m	короновидный, венцеобразный
cortex, icis m	тіло, тулуб / тело, туловище
corticalis, e	зморщуючий (м'яз) /
costa, ae f	сморщивающий (мышца)
costalis, e	кора, кіркова речовина /
costarius, a, um	кора, корковое вещество
coxa, ae f	кірковий / корковый
cranialis, e	ребро / ребро
cranium (ion), in	реберний / реберный
crassum, i n	реберний / реберный
crassus, a, um	стегно, таз / бедро, таз
Crataegus, i f	черепний / черепной
cremaster, eris m	череп / череп
cribrosus, a, um	товста кишка / толстая кишка
crista, ae f	товстий, жирний / толстый, жирный
crus, cruris n	глід / боярышник
cubitalis, e	м'яз-підіймач яєчка /
cubitus, i m	мышца-подниматель яичка
cuboideus, a, um	решітчастий (крім кістки) /
culex, icis m	решетчатый (кроме кости)
cuneiformis, e	гребінь (гребінець) / гребень, гребешок
curvatura, ae f	гомілка, ніжка / голень, ножка
cutaneus, a, um	ліктьовий / локтевой
cutis, is f	лікоть / локоть
cystosus, a, um	кубовидний / кубовидный
decim	кулекс (вид комара) / кулекс (вид комара)
	клиноподібний / клиновидный
	кривизна / кривизна
	шкірний / кожний
	шкіра / кожа
	кістозний / кистозный
	D
	десять / десять

declive, is n	скат / скат
deinde	потім / потом, затем
deltoideus, a, um	дельтоподібний / дельтовидный
dens, dentis m	зуб / зуб
d. caninus	ікло / клык
d. incisivus	різець / резец
d. deciduus	молочний зуб (що відпадає) / молочный (отпадающий) зуб
d. permanens	постійний зуб / постоянный зуб
d. serotinus	зуб мудрості (пізній) / зуб мудрости (поздний)
d. molaris	моляр (великий корінний зуб) / моляр (большой коренной зуб)
d. premolaris	премоляр (малий корінний зуб) / премоляр (малый коренной зуб)
dentalis, e	зубний / зубной
depressor, oris m	опускаючий (м'яз) / опускающий (мышца)
descendens, ntis	низхідний / нисходящий
dexter, tra, trum	правий / правый
diaphragma, atis n	діафрагма, грудо-черевна перегородка / діафрагма, грудо-брюшная перегородка
diaphragmaticus, a, um	належить до діафрагми / относящийся к диафрагме
differens, ntis	різний, що відрізняється / различный, различающийся
digitalis, e	пальцевий / пальцевый
digitus, i m	палець / палец
dilatatio, onis f	розширення, дилатація / расширение, дилатация
dilatator, oris m	що розширює (м'яз) / расширяющий (мышца)
diploe, es f	диплое (губчаста речовина плоских кісток черепа) / диплоэ (губчатое вещество плоских костей черепа)
distalis, e	дистальний, більш віддалений від центра / дистальный, более удаленный от центра
dolor, oris m	біль / боль
dorsalis, e	спинний, тильний, дорзальний / спинной, тыльный, дорсальный

dorsum, i n	спина, спинка, тил / спина, спинка, тыл
dosis, is f	доза / доза
ductus, us m	протока / проток
duodenum, i n	дванадцятипала кишка / двенадцатиперстная кишка
duplex, icis	подвійний / двойной
dura (ae) mater (tris)	тверда мозкова оболонка / твердая мозговая оболочка
durus, a, um	твердий / твердый
dyspnoe, es f	задишка / одышка
Е	
eczema, atis n	екзема / экзема
eminentia, ae f	підвищення, виступ / возвышение, выступ
encephalon, i n	головний мозок / головной мозг
epicranium, i n	епікраній, шолом (сухожильний покрив черепа) / эпикраний, шлем (сухожильный покров черепа)
epicranius, a, um	надчерепний, розташований над черепом / надчерепной, расположенный над черепом
epigastricus, a, um	надчеревний / надчревный
erector, oris m	що випрямляє (м'яз) / выпрямляющий (мышца)
ethmoidalis, e	решітчастий / решетчатый
extensor, oris m	м'яз, що розгинає / разгибатель, разгибающая мышца
externus, a, um	зовнішній / наружный
extremitas, atis f	кінець / конец
Ф	
facialis, e	лицевий / лицевой
facies, ei f	обличчя, поверхня / лицо, поверхность
falx, falcis f	серп, коса / серп, коса
fascia, ae f	фасція / фасция
fel, fellis n	жовч / желчь
felleus, a, um	жовчний / желчный
femur, oris n	стегнова кістка, стегно / бедренная кость, бедро
fibra, ae f	волокно / волокно
fibrosus, a, um	фіброзний, волокнистий / фиброзный, волокнистый

fibula, ae f	малогомілкова кістка / малоберцова кость
fibularis, e	малогомілковий / малоберцовый
filiformis, e	ниткоподібний / нитевидный
fissura, ae f	щілина / щель
flavus, a, um	жовтий / желтый
flexor, oris m	згинач, згинаючий м'яз / сгибатель, сгибающая мышца
flexura, ae f	вигин / изгиб
flos, floris m	квітка / цветок
fluctuans, ntis	той, що коливається (ребро) / качающийся, колеблющийся (ребро)
folium, i n	лист, листок / лист, листок
folliculus, i m	фолікул, пухирець / фолликул, пузырек
fons, fontis m	джерело / родник, источник
fonticulus, i m	тім'ячко / родничок
foramen, inis n	отвір / отверстие
fornix, icis m	склепіння / свод
fossa, ae f	яма, ямка (подовженої форми) / яма, ямка (продолговатой формы)
fovea, ae f	заглиблення, ямка (круглої форми) / углубление, ямка (круглой формы)
fractura, ae f	перелом / перелом
frenulum, i n	вуздечка / уздечка
frons, frontis f	лоб / лоб
frontalis, e	лобний / лобный
fundus, i m	дно / дно
funiculus, i m	канатик / канатик
f. umbilicalis	пуповина / пуповина

G

gallus, i m	півень / петух
ganglion, i n	ганглії, нервовий вузол / ганглий, нервный узел
gaster, tris f	шлунок / желудок
gastricus, a, um	шлунковий / желудочный
generalis, e	генеральний, родовий, загальний / генеральный, родовой, общий
geniohyoideus, a, um	підборідно-під'язиковий / подбородочно-подъязычный
genu, us n	коліно / колено

gingiva, ae f	десна / десна
glandula, ae f	залоза / железа
globulus, i m	кулька / шарик
glomus, eris n	клубок / клубок
glut(a)eus, a um	сідничний / ягодинний
granulum, i n	гранула, крупинка, зерно / гранула, крупинка, зерно
gustatorius, a, um	смаковий / вкусовой
gustus, us m	смак / вкус
gyrus, i m	звивина / извилина
Н	
hallux, ucis m	великий (перший) палець стопи / большой (первый) палец стопы
hamatus, a, um	гачкоподібний / крючковидний
hepar, atis n	печінка / печень
hepaticus, a, um	печінковий / печеночний
hepatoduodenalis, e	печінково-дванадцятипало-кишковий / печеночно-дванадцятиперстно-кишечний
herpes, etis m	герпес, лишай / герпес, лишай
hiatus, us m	щілина, розщелина / щель, расщелина
hilus, i m	ворота / ворота
hirudo, inis f	п'явка / пиявка
homo, inis m	людина / человек
horizontalis, e	горизонтальний / горизонтальный
humerus, i m	плечова кістка / плечевая кость
humor, oris m	волога / влага
hyoideus, a, um	під'язикова кістка / подъязычная кость
hypochondrium, i n	підребер'я / подреберье
hypogastricus, a, um	підчеревний / подчревный
hypoglossus, a, um	під'язиковий (нерв) / подъязычный (нерв)
І	
icterus, i m	жовтяниця / желтуха
ile, ilis n	здухвинна ділянка / подвздошная область
ileum, i n	клубова кишка / подвздошная кишка
iliacus, a, um	здухвинний, клубовий / подвздошний
impressio, onis f	тиск / давление
incisivus, a, um	різцевий (зуб) / резцовый (зуб)
incisura, ae f	вирізка / вырезка
inclinatio, onis f	нахилення, нахил / наклонение, наклон
incus, udis f	коваделко / наковальня

index, icis m	вказівник, вказівний палець / указатель, указательный палец
infans, ntis m, f	дитя, дитина / дитя, ребенок
infarctus, us m	інфаркт / инфаркт
inferior, ius	нижній / нижний
infrahyoideus, a, um	підпід'язиковий / подподъязычный
infraorbitalis, e	підорбітальний / подглазничный
inguen, inis n	пах / пах
inguinalis, e	паховий / паховый
insufficiencia, ae f	нестача / недостаточность
interalveolaris, e	міжальвеолярний / межальвеолярный
intercostalis, e	міжреберний / межреберный
intermedius, a, um	середній, проміжний / средний, промежуточный
internus, a, um	внутрішній / внутренний
interosseus, a, um	міжкістковий / межкостный
intestinum, i n	кишка / кишка
iris, idis f	радужка, радужна оболонка / радужка, радужная оболочка
ischadicus, a, um	сідничний / седалищный
ischium, i n	сідниця / седалище
Ж	
jejunum, i n	порожня кишка / тощая кишка
jugularis, e	яремний / яремный
jugum, i n	підвищення / возвышение
junctione, ae f	з'єднання / соединение
К	
Kalium, i n	калій / калий
Л	
labialis, e	губний / губной
labium, i n	гу́ба / губа
labyrinthicus, a, um	лабіринтовий / лабиринтовый
labyrinthus, i m	лабіринт / лабиринт
lacrima, ae f	сльоза / слеза
lacrimalis, e	слізний / слезный
laesus, a, um	пошкоджений, порушений / поврежденный, нарушенный
lambdoideus, a, um	лямбдовидний, схожий на грецьку лямбду / лямбдовидный,

lamellaris, e	похожий на греческую лямбду
lamina, ae f	пластинчатий / пластинчатый
laryngeus, a, um	пластинка / пластинка
larynx, yngis m	гортанный / гортанный
lateralis, e	гортань / гортань
latus, a, um	латеральный, бічний / латеральный, боковой
latus, eris n	широкий / широкий
laurus, i m	бік, сторона / бок, сторона
lens, lentis f	лавр / лавр
leucosis, is f	кришталік / хрусталик
levator, oris m	лейкоз / лейкоз
	піднімач (м'яз) /
	подниматель, поднимающая мышца
liber, era, erum	вільний / свободный
lien, lienis m	селезінка / селезенка
ligamentum, i n	зв'язка / связка
limen, inis n	поріг, межа / порог, граница
linea, ae f	лінія, межа / линия, черта
lingua, ae f	язик / язык
lingualis, e	язичний / язычный
lingula, ae f	язичок / язычок
liquor, oris m	рідина, розчин / жидкость, раствор
lobulus, i m	долька / долька
lobus, i m	доля / доля
longitudinalis, e	повздожній / продольный
longus, a, um	довгий / длинный
lumbalis, e	поперековий / поясничный
lumbus, i m	поперек / поясница
luna, ae f	місяць / луна
lunula, ae f	лунка / лунка
lymphaticus, a, um	лімфатичний, той, що відноситься до лімфатичних вузлів / лимфатический, относящийся к лимфатическим узлам
	М
magnus, a, um	великий (про непарні утворення) / большой (о непарных образованиях)
majalis, e	травневий / майский
major, jus	великий, більший (про парні утворення) / большой, больший (о парных образованиях)

malleolus, i m	лодичка / лодыжка
mamma, ae f	молочна залоза / молочная железа
mammarius, a, um	маммарний,
(mammalis, e)	відноситься до молочної залози / маммарний,
	относящийся к молочной железе
mandibula, ae f	нижня щелепа / нижняя челюсть
mandibularis, e	нижньощелепний / нижнечелюстной
manubrium, i n	держак, рукоятка / рукоятка
manus, us f	рука, кисть / рука, кисть
margo, inis m	край, межа / край, граница
massa, ae f	маса / масса
masseter, eris m	жувальний м'яз / жевательная мышца
massetericus, a, um	жувальний / жевательный
mastoideus, a, um	сосочкоподібний / сосцевидный
mater, tris f	мати, тут: мозкова оболонка /
	мать, здесь: мозговая оболочка
<i>dura m.</i>	тверда мозкова оболонка /
	твердая мозговая оболочка
<i>pia m.</i>	м'яка мозкова оболонка /
	мягкая мозговая оболочка
<i>arachnoidea m.</i>	павутинна мозкова оболонка /
	паутинная мозговая оболочка
maxilla, ae f	верхня щелепа / верхняя челюсть
maxillaris, e	верхньощелепний / верхнечелюстной
maximus, a, um	найбільший / наибольший
Mays, ydis f	кукурудза / кукуруза
meatus, us m	прохід, хід / проход, ход
medialis, e	середній, медіальний / средний, медиальный
medianus, a, um	серединний / срединный
medius, a, um	середній / средний
medulla, ae f	мозок, мозкова речовина /
	мозг, мозговое вещество
<i>m. oblongata</i>	довгастиий мозок / продолговатый мозг
<i>m. osseum</i>	кістковий мозок / костный мозг
<i>m. spinalis</i>	спинний мозок / спинной мозг
medullaris, e	мозковий / мозговой
mel, mellis n	мед / мёд
membranaceus, a, um	перепончатий / перепончатый
membrum, i n	кінцівка, частина тіла /

meninx, ngis f	конечность, часть тела
mentalis, e	мозкова оболонка / мозговая оболочка
mentum, i n	підборідний / подбородочный
mesenterium, i n	підборіддя / подбородок
metacarpalis, e	брижа / брыжейка
metacarpus, i m	п'ясний / пястный
metatarsalis, e	п'ясть / пясть
	плюсневий,
	відноситься до плюсни /
	плюсневой,
	относящийся к плюсне
metatarsus, i m	плюсна / плюсна
minimus, a, um	найменший / наименьший
minor, minus	малий, менший (про парні утворення) /
	малый, меньший (о парных образованиях)
mirabilis, e	прекрасний, незвичайний /
	чудесный, необыкновенный
mitralis, e	мітральний, двостулковий /
	митральный, двустворчатый
mixtio, onis f	змішування / смешивание
mobilis, e	рухомий / подвижный
molaris, e	молярний, великий кореневий /
	молярный, большой коренной
mollis, e	м'який / мягкий
mons, montis m	підвищення, пагорб / возвышение, холм
morbus, i m	хвороба, захворювання /
	болезнь, заболевание
mors, mortis m	смерть / смерть
mos, moris m	нрав, звичай / нрав, обычай
motio, onis f	рух / движение
mucosa, ae f	слизова (оболонка) / слизистая (оболочка)
mucosus, a, um	слизовий / слизистый
multiplex, icis	багаточисельний, багатогранний,
	множинний /
	многочисленный, многогранный,
	множественный
muscularis, e	м'язовий / мышечный
musculus, i m	м'яз / мышца
mylohyoideus, a, um	щелепо під'язиковий /
	челюстно-подъязычный

myologia, ae f	міологія, вчення про м'язи / миология, учение о мышцах
mystax, acis f	вус, вусик / ус, усик
N	
narcosis, is f	наркоз / наркоз
naris, is f	ніздря / ноздря
nasalis, e	носовий / носовой
nasus, i m	ніс / нос
navicularis, e	лад'єподібний / ладъевидный
nervus, i m	нерв / нерв
neurocranium, i n	череп, що містить мозок (мозковий череп) / череп, заключающий мозг (мозговой череп)
niger, gra, grum	чорний, темний / черный, темный
nodus, i m	вузол (лімфатичний) / узел (лимфатический)
nonnulus, a, um	деякий, інший / некоторый, иной
nucha, ae f	карк, задня частина шиї / выя, задняя часть шеи
nucleus, i m	ядро / ядро
nutricius, a, um	живильний / питательный
O	
obliquus, a, um	косий / косой
oblongatus, a, um	довгастиий / продолговатый
obturatorius, a, um	затульний / запираТЕЛЬный
occipitalis, e	потиличний / затылочный
occiput, itis n	потилиця / затылок
oculus, i m	око / глаз
odontologia, ae f	одонтологія, наука про зуби / одонтология, наука о зубах
oedema, atis n	набряк / отек
oesophageus, a, um	стравохідний / пищеводный
oesophagus, i m	стравохід / пищевод
olecranon, i n	ліктьовий відросток / локтевой отросток
omentalis, e	сальниковий, чепцевий / сальниковый
omentum, i n	сальник, чепець / сальник
omohyoideus, a, um	лопатково-під'язиковий / лопаточно-подъязычный
ophthalmicus, a, um	очний / глазной
opticus, a, um	зоровий, оптичний / зрительный, оптический
oralis, e	ротовий / ротовой

orbicularis, e	коловий / круговой
orbita, ae f	очна ямка, орбіта / глазница, орбита
orbitalis, e	очноямковий / глазничный
organon, i n	орган / орган
oryza, ae f	рис / рис
os ilium	клубова кістка / подвздошная кость
os, oris n	рот / рот
os, ossis n	кістка / кость
osseus, a, um	кістковий / костный
osteoideus, a, um	остеоїдний, кістковидний / остеоидный, костевидный
ostium, i n	отвір, гирло, вхід / отверстие, устье, вход
ovalis, e	овальний / овальный
ovarium, i n	яєчник / яичник
Р	
palatinus, a, um	піднебінний / небный
palatoglossus, a, um	піднебінно-язиковий / небно-язычный
palatum, i n	піднебіння / небо
palma, ae f	долоня / ладонь
palmaris, e	долонний / ладонный
palpebra, ae f	повіка / веко
pancreas, atis n	підшлункова залоза / поджелудочная железа
papilla, ae f	сосочок / сосок, сосочек
par, partis	рівний, парний / равный, парный
paracolicus, a, um	розташований біля ободової кишки / расположенный около ободочной кишки
parenchyma, atis n	паренхіма / паренхима
paries, etis m	стіна, стінка / стена, стенка
parietalis, e	тім'яний / теменной
parotideus, a, um	привушний / околоушный
parotis, idis f (glandula)	привушна залоза / околоушная железа
pars, partis f	частина, сторона / часть, сторона
parvus, a, um	малий(про непарні утворення) / малый(о непарных образованиях)
patella, ae f	наколінок, надколінок / надколенник, коленная чашечка
patellaris, e	пателлярний, що належить до колінної чашечки / пателлярный, относящийся к коленной чашечке

paucim	трохи / немного, незначительно
pecten, inis n	гребінь / гребень
pectus, oris n	груди (передня частина) / грудь (передняя часть)
pedunculus, i m	ніжка, стебло / ножка, стебель
pelvinus, a, um	тазовий / тазовый
pelvis renalis	ниркова миска / почечная лоханка
pelvis, is f	таз / таз
penis, is m	статевий член / половой член
perforatus, a, um	проткнутий, продірявлений / проткнутый, продырявленный
perin(a)eum, i n	промежина / промежность
periosteum, i n	окістя / надкостница
periton(a)eum, i n	очеревина / брюшина
permanens, itis	постійний / постоянный, перманентный
peroneus, a, um	малогомілковий / малоберцовый
pes, pedis m	стопа / стопа, нога
petrosus, a, um	кам'янистий / каменистый
phagocytus, i m	фагоцит, “пожираюча” клітина / фагоцит, “пожирающая” клетка
phalanx, ngis f	фаланга, кісточка / фаланга, косточка, членник пальца
pharyngeus, a, um	глотковий / глоточный
pharynx, ngis m	горло, глотка / глотка
philtrum, i n	губний жолобок / губной желобок
pinguis, e	жирний / жирный
pius, a, um	м'який (мозкова оболонка) / мягкий (мозговая оболочка)
planta, ae f	підощва / подошва
planus, a, um	плоский / плоский
plasma, atis n	плазма / плазма
platysma, atis n	підшкірний м'яз шиї / подкожная мышца шеи
pleura, ae f	плевра / плевра
plexus, us m	сплетення / сплетение
plica, ae f	складка / складка
poena, ae f	покарання, штраф / наказание, штраф
pollex, icis m	великий палець кисті / большой палец кисти
pons, pontis m	міст / мост
popliteus, a, um	підколінний / подколенный

porus, i m	отвір, пора / отверстие, пора
posterior, ius	задній / задний
premolaris, e	премолярний, малий корінний (про зуби) / премолярный, малый коренной (о зубах)
processus, us m	відросток / отросток
profundus, a, um	глибокий / глубокий
prominens, ntis	виступний, виступаючий (хребець) / выступающий, выдающийся (позвонок)
pronator, oris m	пронатор (м'яз, який повертає вниз, всередину) / пронатор (мышца, поворачиваюющая вниз, вращаюющая внутрь)
propaedeutica, ae f	пропедевтика, введення в науку / пропедевтика, введение в науку
proprius, a, um	власний / собственный
protuberantia, ae f	виступ, горб / выступ, бугор
proximalis, e	проксимальний, ближчий до тулуба / проксимальный, ближайший к туловищу
pterygoideus, a, um	крилоподібний / крыловидный
pubes, is f	лобок / лобок
pubicus, a, um	лобковий / лобковый
pulmo, onis m	легеня / легкое
pulmonalis, e	легеневий / легочный
pulpa, ae f	пульпа, м'якуш / пульпа, мякоть
pulvinar, aris n	подушка, частина головного мозку / подушка, часть головного мозга
pus, puris n	гній / гной
piloricus, a, um	пілоричний / пилорический
pyramis, idis f	піраміда / пирамида
Q	
quadratus, a, um	квардатний / квадратный
quadriceps, cipitis	чотириголовий / четырехглавый
quartus, a, um	четвертий / четвертый
quinque	п'ять / пять
R	
radialis, e	променевий, радіальний / лучевой, радиальный
radicularis, e	кореневий / коренной
radius, i m	променева кістка / лучевая кость
radix, icis f	корінь, корінець / корень, корешок

ramus, i m	гілка / ветвь
raphe, es f	шов (м'який) / шов (мягкий)
rarus, a, um	рідкий / редкий
recens, us m	свіжий / свежий
recessus, us m	заглиблення, кишень / углубление, карман
rectum, i n	пряма кишка / прямая кишка
rectus, a, um	прямий / прямой
reflexus, us m	рефлекс / рефлекс
regio, onis m	ділянка / область
ren, renis m	нирка / почка
repetitio, onis m	повторення / повторение
resectio, onis f	резекція, видалення органа або його частини / резекция, удаление органа или его части
rete, is n	сітка / сеть
reticularis, e	сітчастий / сетчатый
retina, ae f	сітківка / сетчатка
retinaculum, i n	утримувач / удерживатель
rhizoma, atis n	кореневище / корневище
rhomboideus, a, um	ромбоподібний / ромбовидный
rhythmus, i m	ритм / ритм
rima, ae f	щілина / щель
rotator, oris m	обертач / вращатель
ruber, bra, brum	червоний / красный
rubor, oris m	почервоніння / покраснение, краснота
S	
saccus, i m	мішок / мешок
sacer, cra, crum	крижовий (кістка) / крестцовый (кость)
sacralis, e	крижовий (окрім кістки) / крестцовый (криме кости)
sacroccygeus, a, um	крижово-куприковий / крестцово-копчиковый
salus, utis f	здоров'я, благополуччя / здоровье, благополучие
sanguineus, a, um	кровоносний, кров'яний / кровеносный, кровяной
sanguis, inis m	кров / кровь
sanus, a, um	здоровий, вилікуваний / здоровый, вылеченный
sapiens, ntis	мудрий, розумний / мудрый, разумный

scabies, ei f	короста / чесотка
scapula, ae f	лопатка / лопатка
skeleton (um), i n	скелет, кістяк / скелет
schisis, is f	розкол, розщеплення / раскол, расщепление
semen, inis n	сім'я, сім'яна рідина / семя, семенная жидкость
semicanalis, is f	полуканал / полуканал
semicircularis, e	напівкруглий / полукруглый
semilunaris, e	напівмісячний, серповидний / полулунный, серповидный
seminifer, era, erum	сім'яний, сім'явивідний / семенной, семявыносящий
senectus, utis f	старість / старость
sensus, us m	почуття / чувство
septum, i n	перегородка / перегородка
serosus, a, um	серозний / серозный
seu	або / или
simplex, icis	простий / простой
singulus, a, um	одиначний, одиничний / одиночный, единичный
sinister, tra, trum	лівий / левый
sinus, us m	пазуха, синус / пазуха, синус
spatium, i n	простір, проміжок / пространство, промежуток
species, ei f	збір трав, чай; вид / сбор трав, чай; вид
spermatikus, a, um	сім'яний / семенной
sphenoidalis, e	клиноподібний / клиновидный
sphincter, eris m	сфінктер, стискач, звужувач / сфинктер, сжимающая мышца
sphinx, ngis m	сфінкс / сфинкс
spina, ae f	ость, хребет / ость, позвоночник
spinalis, e	спинномозковий, спінальний / спинномозговой, спинной
spinosus, a, um	остистий / остистый
splanchnologia, ae f	спланхнологія, наука про внутрощі / спланхнология, наука о внутренностях
spongiosus, a, um	губчастий / губчатый
spurius, a, um	помилковий / ложный
squama, ae f	луска / чешуя
squamosus, a, um	лускоподібний, лускатий / чешуйчатый

stapes, edis m	стремінце / стремя, стременина слухова косточка
sternalis, e	грудинний / грудинный
sternohyoideus, a, um	грудинно-під'язиковий / грудинно-подъязычный
sternum, i n	грудинна / грудина
stratum, i n	шар, верства / слой
stroma, atis n	строма, кістяк, основа / строма, остов
struma, ae f	зоб / зоб
stylohyoideus, a, um	шило-під'язиковий / шило-подъязычный
stylopharyngeus, a, um	шилоглоточний / шилоглоточный
subcutaneus, a, um	підшкірний / подкожный
subhepaticus, a, um	підпечінковий / подпеченочный
sublingualis, e	під'язиковий / подъязычный
submucosus, a, um	підслизовий / подслизистый
substantia, ae f	речовина / вещество
sulcus, i m	борозна / борозда, бороздка
Sulfur, uris n	сірка / сера
supercilium, i n	брова / бровь
superficialis, e	поверхневий / поверхностный
superficies, ei f	поверхня, площина / поверхность, плоскость
superior, ius	верхній / верхний
supinator, oris m	супінатор, відвертач, м'яз, що повертає вверху, назовні / супинатор, мышца, поворачивающая вверху, наружу
supracondylaris, e	надвиростковий / надмышцелковый
suprahyoideus, a, um	надпід'язиковий / надподъязычный
suprarenalis, e	наднирковий / надпочечный
supremus, a, um	найвищий / наивысший
sura, ae f	литка / икра
suralis, e	литковий / икроножный
sutura, ae f	шов (кістковий) / шов (костный)
symphysis, is f	симфіз, зрощення / симфиз, сращение
synchondrosis, is f	синхондроз, хрящове сполучення / синхондроз, хрящевое соединение
synovialis, e	синовіальний / синовиальный
systema, atis n	система / система
systole, es f	систола / систола

Т

talocruralis, e	гомілковостопний / голеностопний
talus, i m	таранна кістка, надп'яtkова кістка / таранная кость, надпяточная кость
tarsus, i m	заплюсна / предплюсна
tegmen, inis n	покрівля / крыша, прокрышка
temporalis, e	тім'яний / теменной
tempus, oris n	скроня, час / висок, время
tendo, inis m	сухожилок / сухожилие
tensor, oris m	натягач (м'яз) / напрягающий (мышца)
tenuis, e	тонкий / тонкий
teres, etis	круглий (м'яз) / круглый (мышца)
terminatio, onis f	закінчення, кінець / окончание, конец
testicularis, e	яєчковий / яичковый
testis, is m	яєчко / яичко
textus, us m	тканина / ткань
thalamus, i m	таламус, зоровий горб мозку / таламус, зрительный бугор мозга
thenar, aris n	підвищення великого пальця кисті / возвышение большого пальца кисти
thoracicus, a, um	грудний / грудной
thoracoabdominalis, e	грудинночеревний / грудиннобрюшной
thorax, acis m	грудна клітка / грудная клетка
thymus, i m	вилочкова залоза / вилочковая железа
thyreoideus, a, um	щитоподібний / щитовидный
thyreohyoideus, a, um	щитопід'язиковий / щитоподъязычный
tibia, ae f	великогомілкова кістка / большеберцовая кость
tinctura, ae f	настоянка / настойка
tonsilla, ae f	мигдалик / миндалина
totalis, e	повний, загальний / полный, всеобщий
tractus, us m	тракт, шлях / тракт, путь
transversalis, e	поперечний / поперечный
transversus, a, um	поперечний / поперечный
trapezius, a, um	трапецієподібний / трапециевидный
trapezoideus, a, um	трапецієподібний / трапециевидный
trauma, atis n	травма / травма
triceps, cipitis	триголовий / трехглавый
trigeminalis, e	трійчастий / тройничный
trigonum, i n	трикутник / треугольник
tritus, a, um	тертий / третий

trochanter, eris m	вертлюг / вертел
trochlea, ae f	блок / блок
trochlearis, e	блоковый / блоковый
truncus, i m	тулуб, стовбур / туловище, ствол
tuba, ae f	труба / труба
tuber, eris n	горб / бугор
tuberculum, i n	горбок / бугорок
tuberositas, atis f	горбистість / бугристість
tunica, ae f	оболонка / оболочка
tympanicus, a, um	барабанный / барабанный
tympanum, i n	барабан / барабан
U	
ulcus, eris n	виразка / язва
ulna, ae f	ліктьова кістка / локтевая кость
ulnaris, e	ліктьовий / локтевой
umbilicalis, e	пупковий / пупочный
umbilicus, i m	пупок / пупок
uncus, i m	гачок / крючок
unguis, is m	ніготь, кіготь / ноготь, коготь
ureter, eris m	сечовід / мочеточник
urethra, ae f	сечівник / уретер, мочеиспускательный канал
urina, ae f	сеча / моча
urinarius, a, um	сечовий / мочевоий
urogenitalis, e	сечостатевий / мочеполовой
ursus, i m	ведмідь / медведь
uterinus, a, um	матковий / маточный
uterus, i m	матка / матка
uvula, ae f	язичок / язычок
V	
vagina, ae f	вагіна, піхва / влагалище
vaginalis, e	вагінальний, піхвовий / влагалищный
valens, ntis	здоровий, сильний / здоровый, сильный
valetudo, inis f	здоров'я / здоровье
valvula, ae f	заслінка / заслонка
vas, vasis n	судина / сосуд
vascularis, e	судинний / сосудистый
vasculosus, a, um	судинний / сосудистый
vena (ae) portae	ворітна вена / воротная вена
vena, ae f	вена / вена

venosus, a, um	венозный / венозный, венный
venter, tris m	черевце, череве / брюшко, брюхо
ventralis, e	вентральный, черевный / вентральный, брюшной
ventriculus, i m	шлунок, шлуночок / желудок, желудочек
vermiformis, e	червоподібний / червеобразный
vertebra, ae f	хребець / позвонок
vertebralis, e	хребцевий / позвоночный
vertex, icis m	тім'я, вершина / темя, вершина
vesica, ae f	міхур, міхурець / пузырь
vesicalis, e	міхуровий / пузырьный
vestibularis, e	вестибулярний, присінковий / вестибулярный, придверный
vestibulum, i n	присінок / преддверие
vinculum, i n	уздечка, зв'язка / уздечка, связка
viscus, eris n	нутро, внутрішній орган / внутренности
vitreus, a, um	склоподібний / стекловидный
vivus, a, um	живий / живой
volvulus, i m	заворот кишок / заворот кишок
vomer, eris m	леміш / сошник
vox, vocis f	голос / голос
X	
xiphoideus, a, um	мечоподібний / мечевидный
Z	
zona, ae f	зона, пояс / зона, пояс
zygoma, atis n	вилиця / скула
zygomaticus, a, um	виличний / скуловой

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКО-ЛАТИНСЬКИЙ КЛІНІКО-АНАТОМІЧНИЙ СЛОВНИК

А

акроміальний – акромиальный	acromialis, e
альвеола – альвеола	alveolus, i m
альвеолярний – альвеолярный	alveolaris, e
ампула – ампула	ampulla, ae f
аорта – аорта	aorta, ae f
аортальний – аортальный	aortalis, e
апертура – апертура	apertura, ae f
апоневроз – апоневроз	aponeurosis, is f
апендикс, придаток – аппендикс, придаток	appendix, icis f
артеріальний – артериальный	arterialis, e
артерія – артерия	arteria, ae f
атлант, I шийний хребець – атлант, I шейный позвонок	atlas, ntis m

Б

барабан – барабан	tympanum, i n
барабанний – барабанный	tympanicus, a, um
бік, сторона – бок, сторона	latus, eris n
бічний, латеральний – боковой, латеральный	lateralis, e
блок – блок	trochlea, ae f
борозна – борозда	sulcus, i m
брова – бровь	supercilium, i n
бронх – бронх	bronchus, i m

В

вагіна, піхва – влагалище	vagina, ae f
вагінальний, піхвовий – влагалищный	vaginalis, e
валик, потовщення – валик, утолщение	agger, eris m
великий – большой	major, majus; magnus, a, um
великий головний мозок – большой головной мозг	cerebrum, i n
великий палець ноги – большой палец ноги	hallux, ucis m
великий палець руки – большой палец руки	pollex, icis m
великогомілкова кістка – большеберцовая кость	tibia, ae f
в. воротна – в. воротная	vena portae

венозний – венозный	venosus, a, um
вертлюг – вертел	trochanter, eris m
вертлюжний – вертельний	trochantericus, a, um
верхівка, кінчик – верхушка, кончик	apex, icis m
верхній – верхний	superior, ius
верхня щелепа – верхняя челюсть	maxilla, ae f
виличний – скуловой	zygomaticus, a, um
вилиця – скула	zygoma, atis n
вирізка – вырезка	incisura, ae f
виступ – выступ	protuberantia, ae f
вия – выя	nucha, ae f
віддалений від центру – дистальний	distalis, e
відросток – отросток	processus, us m
<i>в. ліктьовий – о. локтевой</i>	olecranon, i n
<i>в. плечовий, акроміон – о. плечевой, акромион</i>	acromion, i n
війний (що стосується вій) – ресничний	ciliaris, e
вісцеральний – висцеральный	visceralis, e
вісь, II шийний хребець – ось, II шейный позвонок	axis, is m
вказівний палець – указательный палець	index, icis m
власний – собственный	proprius, a, um
внутрішній – внутренний	internus, a, um
волокнистий – волокнистый	fibrosus, a, um
водопровід – водопровод	aquaeductus, us m
воротар – привратник	pylorus, i m
втиснення – вдавление	impressio, onis f
вездечка – уздечка	frenulum, i n
вузол – узел	nodus, i m
<i>в. нервовий – у. нервный</i>	ganglion, i n
вухо – ухо	auris, is f
вушна раковина – ушная раковина	auricular, ae f
вушний – ушной	auricularis, e
вхід – вход	aditus, us m; ostium, i n
Г	
ганглії – ганглии	ganglion, i n
гирло – устье	ostium, i n
гілка – ветвь	ramus, i m
глибокий – глубокий	profundus, a, um
глотковий – глоточный	pharyngeus, a, um
голівка – головка	caput, itis n; capitulum, i n

голова – голова		caput, itis n
головний мозок – головной мозг		encephalon, i n
гомілка, ніжка – голень, ножка		crus, cruris n
гомілковостопний – голеностопный		talocruralis, e
горб – бугор		tuber, eris n
горбистість – бугристость		tuberositas, atis f
горбок – бугорок		tuberculum, i n
горло, глотка – глотка		pharynx, ngis m
гортанний – гортанный		laryngeus, a, um
гортань – гортань		larynx, ngis m
гострий – острый		acer, cris, cre
гребінь – гребень		crista, ae f
груди – грудь		pectus, oris n
грудина – грудина		sternum, i n
грудна клітка – грудная клетка		thorax, acis m
грудний – грудной		thoracicus, a, um;
		pectoralis, e
губа – губа		labium, i n
	Д	
дах – крыша		tegmen, inis n
дванадцятипала кишка –		
двенадцатиперстная кишка		duodenum, i n
дельтоподібний – дельтовидный		deltoideus, a, um
дерево життя – древо жизни		arbor vitae (cerebelli)
діафрагма, перепона – диафрагма		diaphragma, atis n
дно – дно		fundus, i m
довгий – длинный		longus, a, um
додатковий – добавочный		accessorius, a, um
долонний – ладонный		palmaris, e
долоня – ладонь		palma, ae f
дуга – дуга		arcus, us
	Е	
епітелій – эпителий		epithelium, i m
	Ж	
живіт – живот		abdomen, inis n;
		venter, tris m
жировий – жировой		adiposus, a, um
жовтий – желтый		flavus, a, um

жовчна протока – желчный проток
жовчний – желчный
жовчний міхур – желчный пузырь
жувальний – жевательный

З

завіса – занавеска
заглибина – углубление
задній – задний
задній прохід – задний проход
залоза – железа
зап'ясний – запястный
зап'ясток – запястье
заслінка – заслонка
затульний – запирабельный
звивина – извилина
зв'язка – связка
згин – изгиб
зіниця – зрачок
зовнішній – наружный
зоровий – зрительный
зуб – зуб
з. молочний (відпадаючий) –
з. молочный (отпадающий)
з. мудрості (пізній) –
з. мудрости (поздний)
з. постійний – з. постоянный
з. різцевий (різець) – з. резцовый (резец)
з. ікловий (собачий), ікло –
з. клыковый (собачий), клык
з. великий корінний, моляр –
з. большой коренной, моляр
з. малий корінний, премоляр –
з. малый коренной, премоляр
зубний – зубной

ductus choledochus
biliaris, e; felleus, a, um
vesica(ae) fellea (biliaris)
massetericus, a, um

velum, i n
recessus, us m
posterior, ius
anus, i m
glandula, ae f
carpeus, a, um
carpus, i m
valvula, ae f
obturatorius, a, um
gyrus, i m
ligamentum, i n
flexura, ae f
pupilla, ae f
externus, a, um
opticus, a, um
dens, dentis m

dens deciduus

dens serotinus

dens permanens

dens incisivus

dens caninus

dens molaris

dens premolaris

dentalis, e

I

і, та (сполука) – и (союз)
ікло (собачий зуб) – клык (собачий зуб)

et

dens (ntis) caninus

К

кавернозний, печеристий –

кавернозный, пещеристый	cavernosus, a, um
кам'янистий – каменистый	petrosus, a, um
канал – канал	canalis, is, m
каналець – каналец	canaliculus, i m
капсула – капсула	capsula, ae f
карман – карман	recessus, us m
кисть, рука – кисть, рука	manus, us f
кишка – кишка	intestinum, i n
<i>к. дванадцятипала – к. двенадцатиперстная</i>	duodenum, i n
<i>к. ободова – к. ободочная</i>	colon, i n
<i>к. порожня – к. тощая</i>	jejunum, i n
<i>к. пряма – к. прямая</i>	rectum, i n
<i>к. сліпа – к. слепая</i>	caecum, i n
<i>к. товста – к. толстая</i>	crassum, i n
кишковий – кишечный	intestinalis, i n
кільцевий – кольцевой	anularis, e
кінець – конец	extremitas, atis f
кінцівка – конечность	membrum, i n
кірковий – корковый	corticalis, e
кістка – кость	os, ossis n
<i>к. великогомілкова – к. большеберцовая</i>	tibia, ae f
<i>к. ліктьова – к. локтевая</i>	ulna, ae f
<i>к. малогомілкова – к. малоберцовая</i>	fibula, ae f
<i>к. плечова – к. плечевая</i>	humerus, i n
<i>к. променева – к. лучевая</i>	radius, i m
<i>к. п'яткова – к. пяточная</i>	calcaneus, i m
кістковий – костный	osseus, a, um
кісточка – лодыжка	melleolus, i m
клиноподібний – клиновидный	sphenoidalis, e;
	cuneiformis, e
клітина, ячейка – клетка, ячейка	cellula, ae f
клубовий – подвздошный	iliacus, a, um
клубок – клубок	glomus, eris n
клювоподібний – клювовидный	coracoideus, a um
ключичний – ключичный	clavicularis, e
ключиця – ключица	clavicula, ae f
коліно – колено	genu, us n
кон'юнктива (слизова оболонка ока) –	
конъюнктива (слизистая оболочка глаза)	conjunctiva, ae f
кора, кіркова речовина –	

кора, корковое вещество	cortex, icis m
корінь – корень	radix, icis f
короткий – короткий	brevis, e
косий – косой	obliquus, a, um
край – край	margo, inis m
крижова кістка – крестец	os sacrum
крижовий – крестцовый	sacralis, e
	sacer, cra, crum (os)
крило – крыло	ala, ae f
крилоподібний – крыловидный	pretygoideus, a, um
крилоподібно-піднебінний –	
крыловидно-небный	pterygopalatinus, a, um
крильний – крыльный	alaris, e
кришталік – хрусталик	lens, lentis f
кровоносний – кровеносный	sanguineus, a um
круглий – круглый	rotundus, a, um (m., lig.)
	teres, etis
круговий – круговой	anularis, e; circularis, e
куприк – копчик	coccyx, ygis m
куприковий – копчиковый	coccygeus, a um
кут – угол	angulus, i m
Л	
латеральний, бічний – латеральный, боковой	lateralis, e
легеневий – легочный	pulmonalis, e
легеня – легкое	pulmo, onis m
леміш – сошник	vomer, eris m
листок – листок	folium, i n
литка – икра	sura, ae f
литковий – икроножный	suralis, e
лицевий – лицевой	fasialis, e
лівий – левый	sinister, tra, trum
лікоть – локоть	cubitus, i m
ліктьова кістка – локтевая кость	ulna, ae f
ліктьовий – локтевой	ulnaris, ae f
ліктьовий відросток – локтевой отросток	olecranon, i n
лімфатичний – лимфатический	lymphaticus, a, um
лінія – линия	linea, ae f
лоб – лоб	frons, frontis f
лобковий – лобковый	pubicus, a, um
лобний – лобный	frontalis, e

лопатка – лопатка
лопатково-під'язиковий –
лопаточно-подъязычный
луска – чешуя
лускатий – чешуйчатий

малий – малый

малогомілкова кістка – малоберцовая кость

маса – масса

матка – матка

миска, таз – лоханка, таз

м. ниркова – л. почечная

міжзап'ясний – межзапястный

міжзубний – межзубной

міжкістковий – межкостный

міжм'язовий – межмышечный

міжфаланговий – межфаланговый

мізинець – мизинец

міхур – пузырь

м. жовчний – п. желчный

м. сечовий – п. мочевої

мозковий – мозговой

мозок, мозкова речовина –

мозг, мозговое вещество

м. великий – м. большой

м. головний – м. головной

м. довгастий – м. продолговатий

м. кістковий – м. костный

м. спинний – м. спинной

мозочок – мозжечок

молочна залоза – молочная железа

молярний – молярный

м'яз – мышца

м. відвідний – м. отводящая

м. жувальний – м. жевательная

м.-згинач – м. сгибатель

м.-зморщувач – м. сморщивающая

м.-натягувач – м. напрягающая

scapula, ae f

omohyoideus, a, um

squama, ae f

squamosus, a, um

М

minor, us

(про парні утворення),

parvus, a, um

fibula, ae f

massa, ae f

uterus, i m

pelvis, is f

pelvis (is) renalis

intercarpeus, a, um

interdentalis, a, um

interosseus, a, um

intermuscularis, e

interphalangeus, a, um

digitus(i) minimus

vesica, ae f

vesica(ae) fellea (biliaris)

vesica(ae) urinaria

medullaris, e

medulla, ae f

celebrum, i n

encephalon, i n

medulla oblongata

medulla ossium

medulla spinalis

cerebellum, i n

mamma, ae f

malaria, e

musculus, i m

m. abductor

m. masseter

m. flexor

m. corrugator

m. tensor

<i>м.-обертач</i> – <i>м. вращательная</i>	m. rotator
<i>м. опускающий</i> – <i>м. опускающая</i>	m. depressor
<i>м. піднімаючий яєчко</i> – <i>м. поднимающая яичко</i>	m. levator
<i>м. привідний</i> – <i>м. приводящая</i>	m. cremaster
<i>м. пронатор</i> – <i>м. пронатор</i>	m. pronator
<i>м. розгинач</i> – <i>м. разгибатель</i>	m. extensor
<i>м. розширюючий</i> – <i>м. расширяющая</i>	m. dilatator
<i>м. супінатор</i> – <i>м. супинатор</i>	m. supinator
м'язовий – мышечный	muscularis, e
м'яка мозкова оболонка – мягкая мозговая оболочка	pia (ae) mater (tris)
м'який – мягкий	mollis, e

Н

навколоносовий – околоносовой	paranasalis, e
наднирник, надниркова залоза – надпочечник, надпочечная железа	glandula (ae) suprarenalis (is)
надчеревний – надчревный	epigastricus, a, um
найбільший – наибольший	maximus, a, um
найвищий – наивысший	supremus, a, um
найменший – наименьший	minimus, a, um
наколінок – надколенник	patella, ae f
напівмісяцевий – полулунный	semilunaris, e
нерв – нерв	nervus, i n
нервовий – нервный	nervosus, a, um
нервовий вузол, ганглії – нервный узел, ганглии	ganglion, i n
нижній – нижний	inferior, ius
нижньощелепний – нижнечелюстной	mandibularis, e
нижня щелепа – нижняя челюсть	mandibula, ae f
нирка – почка	ren, renis m
нирковий – почечный	renalis, e
ніготь – ноготь	unguis, is n
ніжка – ножка	crus, cruris n
ніс – нос	nasus, i m
нога, ступня – нога, ступня	pes, pedis m
носовий – носовой	nasalis, e

О

область – область	region, onis f
обличчя – лицо	facies, e

ободова кишка – ободочная кишка
оболочка – оболочка
о. мозкова – о. мозговая
о. слизова – о. слизистая
о. сполучна (ока) – о. соединительная (глаза)
овальний – овальный
окістя – надкостница
основа – основание
остистий – остистый
ость – ость
отвір – отверстие
очна ямка, орбіта – глазница, орбита
очноямковий – глазничный

П

пазуха – пазуха
палець – палец
п. великий (руки) – п. большой (руки)
п. великий (ноги) – п. большой (ноги)
п. вказівний – п. указательный
пальцевий – пальцевой
пах – пах
пахва – подмышка
пахвовий – подмышечный
паховий – паховый
перегородка – перегородка
передній – передний
передпліччя – предплечье
передсердя – предсердие
перелом – перелом
перетинка – перепонка
перетинчастий – перепончатый
перехрест – перекрест
печеристий – пещеристый
печінка – печень
півень – петух
підборіддя – подбородок
підборідний – подбородочный
підколінний – подколенный
піднадколінний – поднадколенный
піднебінний – нёбный

colon, i n
tunica, ae f
meninx, ngis f
mucosa, ae f
conjunctiva, ae f
ovalis, e
periosteum, i n
basis, is f
spinosus, a, um
spina, ae f
foramen, inis n
orbita, ae f
orbitalis, e

sinus, us m
digitus, i m
pollex, icis m
hallux, ucis m
index, icis m
digitalis, e
unguen, inis n
axilla, ae f
axillaris, e
inguenalis, e
septum, i n
anterior, ius
antebrachium, i n
atrium, i n
fractura, ae f
membrana, ae f
membranaceus, a, um
chiasma, atis n
cavernosus, a, um
hepar, atis n
gallus, i m
mentum, i n
mentalis, e
popiteus, a, um
infapatellaris, e
palatinus, a, um

піднебінно-підхвовий – нёбно-влагалищный	palatovaginalis, e
піднебіння – нёбо	palatum, i n
піднижнещелепний – поднижнечелюстной	submandibularis, e
підорбітальний – подглазничный	infraorbitalis, e
підошва – подошва	planta, ae f
підреберний – подреберный	subcostalis, e
підчеревний – подчревный	hypochondriacus, a, um
підшкірний – подкожный	hypogastricus, a, um
підшлункова залоза – поджелудочная железа	subcutaneus, a, um
під'язиковий – подъязычный	pancreas, atis n
<i>n. кістка – n. кость</i>	sublingualis, e
<i>n. нерв – n. нерв</i>	hyoideus, a, um,
пластинка – пластинка	n. hypoglossus, a, um
пластинчастий – пластинчатый	lamina, ae f; lamella, ae f
плевральний – плевральный	lamellaris, e
плече – плечо	pleuralis, e
плечова кістка – плечевая кость	brachium, i n
плечовий – плечевой	humerus, i m
плюсна – плюсна	brachialis, e
поверхневий – поверхностный	metatarsus, i m
поверхня – поверхность	superficialis, e
повіка – веко	facies, ei f
поживний – питательный	palpebra, ae f
поздовжній – продольный	nutricius, a, um
поперек – поясница	longitudinalis, i m
попереково-крижовий – пояснично-крестцовый	lumbus, i m
поперечний – поперечный	lumbosacralis, e
пора – пора	transversus, a, um
порожнина, п. (раковини, барабану) –	porus, i m
полость, п. (раковины, барабана)	cavum, i n; cavitas, atis f
порожнистий – полый	cavus, a, um
потилиця – затылок	occiput, itis n
потиличний – затылочный	occipitalis, e
пояс – пояс	cingulum, i n
правий – правый	dexter, tra, trum
премоляр, малий корінний зуб –	dens (ntis) premolaris (is)
премоляр, малый коренной зуб	(gl.) parotis, idis f
привушна залоза – околоушная железа	parotideus, a, um
привушний – околоушной	

придаток – придаток	appendix, icis f
присінок – преддверие	vestibulum, i n
проксимальний – проксимальный	proximalis, e
промежина – промежность	perin(a)eum, i n
променевий – лучевой	radialis, e
проміжний, середній – промежуточный, средний	(inter)medius, a, um
промінь – луч	radius, i m
простата – предстательная железа	(gl.) prostata, ae f
простий – простой	simplex, icis
простір, проміжок – пространство, промежуток	spatium, i n
протока – проток	ductus, us m
прохід – проход	meatus, us m
пряма кишка – прямая кишка	rectum, i m
прямий – прямой	rectus, a, um
пупковий – пупочный	umbilicalis, e
пупок, пуповина – пупок, пуповина	umbilicus, i m
п'ясний – пястный	metacarpalis, e, metacarpeus, a um
п'ятка – пятка	calx, calcis f
п'ятковий – пяточный	calcaneus, a, um

P

равлик – улитка	cochlea, ae f
равликовий – улиточный	cochlearis, e
радужка (радужна оболонка ока) – радужка (радужная оболочка глаза)	iris, iridis f
раковина – раковина	concha, ae f
реберний – реберный	costalis, e
ребро – ребро	costa, ae f
ректальний – ректальный	rectalis, e
речовина – вещество	substantia, ae f
р. кіркова, кора – в. корковое, кора	cortex, icis m
решітчастий – решетчатый	ethmoidalis, e
ріг – рог	cornu, us n
рідина – жидкость	liquor, oris m; humor, oris m
різець – резец	dens incivus
різцевий – резцовый	incisivus, a, um
розтяг – растяжение	extension, onis f
рот – рот	os, oris n
рука, кисть – рука, кисть	manus, us f

рукоятка, держак – рукоятка
рухомий – подвижный

сальник – сальник
сальниковий – сальниковый
сегмент – сегмент
сегментарний – сегментарный

селезінка – селезенка
серединний – срединный
середній – средний
серозний – серозный
серцевий – сердечный
сечівник – мочеточник
сечовивідний канал –
мочеиспускательный канал
сечостатевий – мочеполовой
сигмоподібний – сигмовидный
симпатичний – симпатический
синовіальний – синовиальный
синхондроз – синхондроз
система – система
сідло – седло
сідничний – седалищный
сідничний – ягодичный
сітка – сеть
сітківка – сетчатка
сітчастий – сетчатый
складка – складка
складний – сложный
склепіння – свод
склоподібний – стекловидный
скроня – висок
скроневий – височный
скронево-тім'яний – височно-теменной
слизовий – слизистый
слізний – слезный
сліпий – слепой
слуховий – слуховой

C

manubrium, i n
mobilis, e

omentum, i n
omentalis, e
segmentum, i n
segmentarius, a, um;
segmentalis, e
lien, lienis m
medianus, a, um
medius, a, um; medialis, e
serosus, a, um
cardiacus, a, um
ureter, eris m

urethra, ae f
urogenitalis, e
sigmoideus, a, um
sympathicus, a, um
synovialis, e
synchondrosis, is f
systema, atis n
sella, ae f
ischiodicus, a, um
glut(a)eus, a, um
rete, is n
retina, ae f
reticularis, e
plica, ae f
compositus, a, um
fornix, icis m
vitreus, a, um
tempus, oris n
temporalis, e
temporoparietalis, e
mucosus, a, um
lacrimalis, e
caecus, a, um
auditivus, a, um,
acusticus, a um

сонна артерія – сонная артерия
сонний – сонный
сосочок – сосочек
сосцеподібний – сосцевидный
спайка – спайка
спина, тил – спина, тыл
спинний мозок – спинной мозг
спинномозковий – спинномозговой
спільний – общий
сплетіння – сплетение
сполучення, зчленування –
соединение, сочленение
сполучний – соединительный
статевий член – половой член
стебло – стебель
стегно – бедро
стегова кістка – бедренная кость
стінка – стенка
стовбур, тулуб – ствол, туловище
стопа, нога – стопа, нога
стравохід – пищевод
стремінце – стремя
струна – струна
судина – сосуд
суглоб – сустав
суглобовий – суставной
сумка – сумка
сухожилковий – сухожильный
сухожилок – сухожилие
сфінктер – сфинктер

таз – таз
тазовий – тазовый
таламус, зоровий горб мозку –
таламус, зрительный бугор мезга
тверда мозкова оболонка –
твердая мозговая оболочка
твердий – твердый
тильний – тыльный
тіло, тулуб – тело, туловище

(a.) carotis, idis f
caroticus, a, um
papilla, ae f
mastoideus, a, um
commissura, ae f
dorsum, i n
medulla (ae) spinalis
cerebrospinalis, e
communis, e
plexus, us m

junctura, ae f
connectivus, a, um
penis, is n
peiculus, i m
femur, oris n
os femoris
paries, etis m
truncus, i m
pes, pedis m
oesophagus, i m
stapes, edis m
chorda, ae f
vas, vasis n
articulatio, onis f
articularis, e
bursa, ae f
tendineus, a, um
tendo, inis m
(m.) sphincter, eris m

T

pelvis, is f
pelvinus, a, um

thalamus, i m

dura(ae) mater(tris)
durus, a, um
dorsalis, e
corpus, oris n

тім'я, вершина – темя, вершина		vertex, icis m
тім'яний – теменной		parietalis, e
тім'ячко – родничок		fonticulus, i m
тканина – ткань		textus, us m
тонкий – тонкий		tenius, e
трапецієподібний – трапециевидный		trapezoideus, a, um, trapezius, a, um
трахея – трахея		trachea, ae f
триголовий – трехглавый		triceps, cipitis
трикутник – треугольник		trigonum, i n
труба – труба		tuba, ae f
тулуб, стовбур – туловище, ствол		truncus, i m
	У	
утримувач – удерживатель		retinaculum, i n
	Ф	
фаланга – фаланга		phalanx, ngis f
фасція – фасция		fascia, ae f
фіброзний – фиброзный		fibrosus, a, um
	Х	
харчовий – пищевой		oesophagus, a, um
хибний – ложный		spurius, a, um
хід, прохід – ход, проход		meatus, us m
хребець – позвонок		vertebra, ae f
хребтовий – позвоночный		vertebralis, e
хрящ – хрящ		cartilago, inis f
хрящовий – хрящевой		cartilagineus, a, um
	Ц	
центральний – центральный		centralis, e
цибулина – луковица		bulbus, i m
	Ч	
частина, бік – часть, сторона		pars, partis f
частка – доля		lobus, i m
частковий – долевої		lobaris, e
червоний – красный		ruber, bra, brum
черевний – брюшной		abdominalis, e; ventralis, e
черевце, череве – брюшко, брюхо		venter, ntris m
череп – череп		cranium, i n

Ш

шерохуватий – шероховатый

шийка, шия – шейка, шея

шийний – шейный

шилоглотковий – шилоглоточный

шилопід'язиковий – шилоподъязычный

шилоподібний – шиловидный

широкий – широкий

шлунок – желудок

шов (кістковий) – шов (костный)

шов (м'який) – шов (мягкий)

asper, era, erum

collum, i n; cervix, icis f

cervicalis, e

stylopharyngeus, a, um

stylohyodeus, a, um

styloideus, a, um

latus, a, um

gaster, tris f

sutura, ae f

raphe, es f

Щ

щелепа верхня – челюсть верхняя

щелепа нижня – челюсть нижняя

щитоподібний – щитовидный

щілина, розщілина – щель, расщелина

щілина (рота) – щель (рта)

щічний – щёчный

шкіра – кожа

шкірний – кожный

щока – щека

maxilla, ae f

mandibula, ae f

thyreoides, a, um

fissura, ae f; hiatus, us m

rima, ae f

buccalis, e

cutis, is f

cutaneus, a, um

bucca, ae f

Я

ядро – ядро

яєчко – яичко

яєчник – яичник

язик – язык

язиковий – язычный

ямка (кругла) – ямка (круглая)

ямка (поздовжня) – ямка (продольная)

яремний – яремный

ясна – десна

nucleus, i m

testis, is m

ovarium, i n

lingua, ae f

lingualis, e

fovea, ae f

fossa, ae f

jugularis, e

gingiva, ae f

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ СЛОВНИК

А

Absinthium, i n	полинй; польнь
acetas, atis m	ацетат; ацетат
aceticus, a, am	оцтовий; уксусный
acetum, i n	оцет; уксус
acetylsalicylicus, a, um	ацетилсаліциловий; ацетилсалициловый
acidum, i n	кислота; кислота
a. aceticum	оцтова кислота; уксусная кислота
a. acetylsalicylicum	ацетилсаліцилова кислота; ацетилсалициловая кислота
a. arsenicum	миш'якова кислота; мышьяковая кислота
a. ascorbinicum	аскорбінова кислота; аскорбиновая кислота
a. benzoicum	бензойна кислота; бензойная кислота
a. boricum	борна кислота; борная кислота
a. citricum	лимонна кислота; лимонная кислота
a. folicum	фолієва кислота; фолиевая кислота
a. glutaminicum	глутамінова кислота; глутаминовая кислота
a. hydrochloricum	хлористоводнева (соляна) кислота; хлористоводородная (соляная) кислота
o. hydrocyanicum	ціанистоводнева (синильна) кислота; цианистоводородная (синильная) кислота
a. lacticum	молочна кислота; молочная кислота
a. nicotinicum	нікотинова кислота; никотиновая кислота
a. nitricum	азотна кислота; азотная кислота
a. phosphoricum	фосфорна кислота; фосфорная кислота
a. sulfuricum	сірчана кислота; серная кислота
a. salicylicum	саліцилова кислота; салициловая кислота
activatus, a, um	активований; активированный
Acyclidinum, i n	ациклідин; ациклидин
ad (прийм. з Acc.)	до, у, при ; до, у, при
addo, ere 3	додавати; добавлять
adenosintriphosphoricus, a, um	аденозінтрифосфорний; аденозинтрифосфорный
adhaesivus, a, um	липкий; липкий
adhibeo, ere 2	застосовувати, використовувати; применять, употреблять
adjuvans, ntis	допоміжний; вспомогательный
Adonis (idis m, f) vernalis (is)	горицвіт весняний; горицвет весенний
Adrenalinum, i n	адреналін; адреналин

aequalis, e	однаковий, рівний; одинаковий, равный
aërosolum, i n	аерозоль; аэрозоль
Aethacridinum, i n	етакридин; этакридин
Aethazolum, i n	етазол; этазол
aether, eris m	ефір; эфир
aethereus, a, um	ефіровий; эфирный
Aethinyloestradiolum, i n	етинілестрадіол; этинилэстрадиол
aethylicus, a, um	етиловий; этиловый
Aethylii caproas (atis m)	етилкапроат; этилкапроат
Aethylii chloridum (i n)	етилхлорид; этилхлорид
Aethylmorphinum, i n	етилморфін; этилморфин
albus, a, um	білий; белый
Aloe, es f	алое; алоэ
Althaea, ae f	алтей; алтей
Aluminium, i n	алюміній; алюминий
amarus, a, um	гіркий; горький
Aminazinum, i n	аміназин; аминазин.
Ampicillinum, i n	ампіцилін; ампициллин
ampulla, ae f	ампула; ампула
Amydopyrinum, i n	амідопірин; амидопирин
Amygdala, ae f	мигдаль; мигдаль
amylaceus, a, um	крохмальний; крахмальный
Amylii nitris (itis m)	амілінітрит; амилнитрит
amylum, i n	крохмаль; крахмал
a. Tritici	пшеничний крохмаль; пшеничный крахмал
ana	порівну, по; поровну, по
Anaesthesinum, i n	анестезин; анестезин.
Anaesthesolum, i n	анестезол; анестезол
anhydricus, a, um	безводний; безводный
Anisum, i n	ганус, аніс; анис
antacidus, a, um	антацидний, противоізжоговий; антацидный, противоизжоговый
antiasthmaticus, a, um	протиастматичний, антиастматичний; антиастматический, противоастматический,
antirabcus, a, um	антирабічний, (проти сказу); антирабический(против бешенства)
Anusolum, i n	анузол; анузол
Apomorphinum, i n	апоморфін; апоморфин
aqua, ae f	вода; вода

aquosus, a, um	водний; водный
Argentum, i n	срібло;серебро
Arnica, ae f	арніка;арника
arsenas, atis m	арсенат; арсенат
arsenicus, a, um	миш'яковистий; мышьяковистый
Arsenicum, i n	миш'як; мышьяк
arsenis, itis m	арсеніт; арсенит
Aspirinum, i n	аспірин; аспирин
Atropinum, i n	атропін; атропин
auctor, oris m	автор, упорядник; автор, составитель
audio, ire 4	слухати, чути; слушать, слышать
Aurum, i n	золото; золото
В	
bacca, ae f	ягода; ягода
balsamum, i n	бальзам; бальзам
Barbamyllum, i n	барбаміл; барбамил
Barbitalum-natrium, i n	барбітал-натрій, барбітал-натрієва соль; барбитал-натрий, барбитал-натриевая соль
Barium, i n	барій; барий
Belladonna, ae f	белладона, красавка; белладонна, красавка
benzoas, atis m	бензоат; бензоат
benzoicus, a, um	бензойний; бензойный
Benzonaphtholum, i n	бензонафтол; бензонафтол
Benzylpenicillinum, i n	бензилпеніцилін; бензилпенициллин
Betula, ae f	береза; береза
Biseptolum, i n	бісептол; бисептол
Bismuthum, i n	вісмут; висмут
boricus, a, um	борний; борный
Borum, i n	бор; бор
Bromisovalum, i n	бромізовал; бромизовал
Bromum, i n	бром; бром
Butadionum, i n	бутадіон; бутадіон
butyrum, i n	масло (тверде); масло (твердое)
С	
Cacao (нескл.)	какао; какао
Calamus, i m	аїр, аїр не коріння, лепеха; аир, аирный корень
Calendula, ae f	календула, нігтики; календула, ноготки
Camphora, ae f	камфора; камфора.
camphoratus, a, um	камфорний; камфорный

Capsicum, i n	перець; перец
capsula, ae f	капсула; капсула
carbolicus, a, um	карболовий; карболовый.
carbonicus, a, um	карбоновий; карбоновый
cardinalis, e	головний, основний; главный, основной
ceratus, a, um	вощений; вощенный
Chamomilla, ae f	ромашка; ромашка
charta, ae f	папір; бумага
Chelidonium, i n	чистотіл; чистотел
Chloroformium, i n	хлороформ; хлороформ.
Chlorophthalmum, i n	хлорофтальм; хлорофтальм
cholagogus, a, um	жовчогінний; желчегонный
chole, es f	жовч; желчь
cinereus, a, um	сірий; серый
citissime	найтерміновішим чином; самым срочным образом
cito	швидко, терміново; быстро, скоро
citricus, a, um	лимонний; лимонный
clavus, i m	мозоль; мозоль
clysmā, atis n	клізма, промивання; клизма, промывание
Cocarbonylasum, i n	кокарбоксілаза; кокарбоксілаза
Codeinum, i n	кодеїн; кодеин
coeruleus, a, um	синій, голубий; синий, голубой
Coffeinum, i n	кофеїн; кофеин
Coffeinum(i)-natrii benzoas, atis m	кофеїн-бензоат натрію; кофеин-бензоат натрия
Collargolum, i n	коларгол; колларгол
combustio, onis f	опік; ожог
compositus, a, um	складний, складовий; сложный, составной
concentratus, a, um	концентрований; концентрированный
congelatio, onis f	обмороження; обморожение
conservatus, a, um	консервований; консервированный
constituens, ntis	той, що надає форму, формоутворюючий; придающий форму, формообразующий
contra (прийм. з Acc.)	проти; против
Convallaria, ae f	конвалія; ландыш
coquo, ere 3	варити, кап'ятити; варить, кипятить
Corazolum, i n	коразол; коразол
Cordiaminum, i n	кордіамін; кордиамин
Cordigitum, i n	кордигід; кордигит:

corrigens, ntis	коригуючий, виправляючий; корректирующий, исправляющий
cortex, icis m	кора; кора
Crataegus, i f	глід; боярышник
crystallisatus, a, um	кристалічний; кристаллический
Cucurbita, ae f	гарбуз; тыква
cum (з Abl.)	з; с, со
cyanidum, i n	ціанід; цианид
D	
de (з Abl.)	про; о, об
decoctum, i n	відвар; отвар
depuratus, a, um	очищений; очищенный
Dermatolum, i n	дерматол; дерматол
Desoxycorticosteronum, i n	дезоксикортикостерон; дезоксикортикостерон
destillo, are 1	дистиллювати; дистиллировать
Dibazolium, i n	дибазол; дибазол
Dicainum, i n	дикаїн; дикаин
Dichlothiazidum, i n	дихлотіазид; дихлотиазид
dies, ei m, f	день, термін; день; срок
Digitalis, is f	дигіталіс, наперстянка; дигиталис, наперстянка
diluo, ere 3	розбавляти, розводити; разбавляют, разводит
dilutus, a, um	розбавлений, розведений; разбавленный, разведенный
Dimedrolum, i n	димедрол; димедрол
dioxydum, i n	діоксид; диоксид
Diprophyllinum, i n	дипрофілін; дипрофиллин
diureticus, a, um	сечогінний; мочегонный
divide, ere 3	ділити; разделять
do, dare 1	давати; давать
dosis, is f	доза; доза
dragee (нескл.)	драже; драже
E	
elixir, iris n	еліксир; эликсир
emplastrum, i n	пластир; пластырь
emulsum, i n	емульсія; эмульсия
enterosolubilis, e	кишковорозчинний; кишечнорастворимый

Ephedra, ae f	ефедрa, хвойник; эфедрa, хвойник
Ephedrinum, i n	ефедрин; эфедрин
Ergotalum, i n	ерготал; эрготал
Erythromycinum, i n	еритроміцин; эритромицин
Eucalyptus, i f	евкаліпт; эвкалипт
Euphyllinum, i n	Еуфілін; Эуфиллин
ex	з; из
externus, a, um	зовнішній; наружный
extractum, i n	екстракт; экстракт
F	
Farfara, ae f	мати-й-мачуха; мать-и-мачеха
Ferrum, i n	залізо; железо
Fio fieri	робитися, ставати, виходити; делаться, становиться, получаться
flavus, a, um	жовтий; желтый
Florenalum, i n	флоренал; флоренал
flos, floris m	квітка; цветок
fluidus, a, um	рідкий; жидкий
folium, i n	листок; лист
formicicus, a, um	мурашиний; муравьиный
Frangula, ae f	крушина; крушина
fructus, us m	плід; плод
Furacilinum, i n	фурацилін; фурацилин
Furaginum, i n	фурагін; фурагин
fuscus, a, um	темний; темный
G	
Galanthaminum, i n	галантамін; галантамин
Galanthus, i m	пролісок; подснежник
gargarisma, atis n	полоскання; полоскания
gelatinosus, a, um	желатиновий; желатиновый
gemma, ae f	брунька; почка
glycerinosus, a, um	гліцериновий; глицериновый
Glycerinum, i n	гліцерин; глицерин
Glycyrrhiza, ae f	солодка; солодка
Gramicidinum, i n	граміцидин; грамицидин
granulum, i n	гранула; гранула
gutta, ae f	крапля; капля
H	
Helianthus, i m	соняшник; подсолнечник
Heparinum, i n	гепарин; гепарин

herba, ae f	трава; трава
Hippophaë, ës f	обліпиха; обліпиха
hydrochloricus, a, um	хлористоводневий; хлористоводородний
hydrochloridum, i n	гідрохлорид; гидрохлорид
Hydrocortisonum, i n	гідрокортизон; гидрокортизон
hydrocyanicus, a, um	ціановодневий; циановодородний
hydrotartras, atis m	гідротартрат; гидротартрат
hydroxydum, i n	гідрооксид; гідроксид
Hyoscyamus, i m	білена; белена
Hypericum, i n	звіробій; звербой
I	
Ichthyolum, i n	іхтіол; ихтиол
in	в на; в, на
infans, ntis m, f	дитина; ребенок
infusum, i n	настій; настой
inhalatio, onis f	інгаляція; ингаляция
injectio, onis f	інекція; инъекция
Insulinum, i n	інсулін; инсулин
internus, a, um	внутренний; внутрішній;
intravenosus, a, um	внутривенный, внутрішньовенний;
isotonicus, a, um	изотонический, изотонічний
L	
laboro, are l	працювати; работать, трудиться
lac, lactis n	молоко; молоко
lacticus, a, um	молочний; молочный
Laevomycesinum, i n	левоміцитин; левомицитин
Lamella (ae, f) ophthalmica	очна плівка; глазная плёнка
Lanolinum, i n	ланолін; ланолін
laxans, ntis	слабительное
lente	повільно; медленно
Leonurus, i m	пустирник; пустырник
letalis, e	смертельний, смертельный
Lincomycinum, i n	лінкоміцин; линкомицын
lingua, ae f	язик; язык
linimentum, i n	лінімент; линимент
linio, ire 4	намазувати; намазывать
Linum, i n	льон; лён
liqor, (oris, m) Ammonii anisatus	нашатирно-анісові краплі; нашатырно-
(i)	анисовые капли

liquor, oris m	рідина; жидкость
Lithium, i n	літій; литий
Lugolum, i n	Люголь; Люголь
Lutenurinum, i n	лютенурин; лютенурин
M	
maximus, a, um	найбільший, найвищий; наибольший, наивысший
medicatus, a, um	медичний; медицинский
medicinalis, e	медичний; медицинский
membranula(ae, f) ophthalmica	очна плівка; глазная плёнка
Mentha, ae f	м`ята; м`ята
Mentholum, i n	ментол; ментол
Methioninum, i n	метіонін; метионин
Methylenum (i n) coeruleum	метиловий синій; метиловый синий
Methylsalicylas (atis m)	метилсаліцилат; метилсалицилат
Methyluracylum, i n	метилурацил; метилурацил
Millefolium, i n	деревій; тысячелетник
minimus, a, um	найменший; наименьший
misceo, ere 2	змішувати; смешивать
mixtura, ae f	суміш; микстура, смесь
mucilago, inis f	слиз; слизь
Myrtillus, i m	чорниця; черника
N	
narcosis, is f	наркоз; наркоз
Neomycinum, i n	неоміцин; неомицин
niger, gra, grum	чорний; черный
nitricus, a, um	азотний; азотный
Nitroglycerinum, i n	нітрогліцерин; нитроглицерин
Norsulfazolum, i n	норсульфазол; норсульфазол
numerus, i m	число; число
nutrio, ire 4	живити; кормить
Nystatinum, i n	ністатин; нистатин
O	
obductus, a, um	вкритий оболонкою; покрытый оболочкой
odontalgia, ae f	зубний біль; одонтальгия, зубная боль
Oestradiolum, i n	естрадіол; эстрадиол
Oleandomycinum, i n	олеандаміцин; олеандамицин
oleosus, a, um	олійний; масляный
oleum, i n	олія; масло

ol. Amygdalarum	мигдальна олія; миндальное масло
ol. Camphorae	камфорна олія; камфорное масло
ol. Eucalypti	евкаліптова олія; эвкалиптовое масло
ol. Helianthi	соняшникова олія, подсолнечное масло
ol. jecoris	риб`ячий жир; рыбий жир
ol. Olivarum	оливкова олія; оливковое масло
ol. Persicorum	персикова олія; персиковое масло
ol. Ricini	рицинова олія; касторовое масло
ol. Rosae	олія шипшини; шиповниковое масло
ol. Terebinthinae	скипидар; скипидар
oliva, ae f	оливка; оливка
ophthalmicus, a, um	очний; глазной
Oxacillinum-natrium, i n	оксацилін-натрій, оксацилін-натрієва сіль оксациллин-натрий, оксациллин-натриевая соль
oxydulatus, a, um	закисний; закисный
oxydum, i n	оксид; оксид, окись
Oxytetracyclinum, i n	окситетрациклін; окситетрациклин
Р	
Papaverinum, i n	папаверін; папаверин
pars, partis f	частина; часть
pasta, ae f	паста; паста
pectoralis, e	грудний; грудной
per (прийм. з Acc.)	через; через
peroxydum, i n	пероксид; пероксид,
Persicum, i n	персик; персик
Phenacetinum, i n	фенацетин; фенацетин
Phenobarbitalum, i n	фенобарбітал; фенобарбитал
Phenylii salicylas (atis m)	фенілсаліцилат; фенилсалицилат
Phenylum, i n	фенилін; фенилин
Phosphorus, i m	фосфор; фосфор
Phthoracizinum, i n	фторацизін; фторацизин
Phthorum, i n	фтор; фтор
Pilocarpinum, i n	пілокарпін; пилокарпин
pilula, ae f	пілюля; пилюля
piperitus, a, um	перцевий; перечный
placenta, ae f	плацента; плацента
Platyphyllinum, i n	платифілін; платифиллин
Plumbum, i n	свинець; свинец
post (прийм. з Acc.)	після; после

prae (прийм. з Abl.)	перед, вперед; перед, вперёд
praecipitatus, a, um	осаджений; осаждённий
praeparo, are 1	готувати; приготувлять
Prednisolonum, i n	преднізолон; преднизолон
pro (прийм. з Abl.)	для; для
propionas, atis m	пропіонат; пропионат
puerilis, e	дитячий; детский
pulveratus, a, um	порошковий; порошок, порошоквидний, в порошок
pulvis, eris m	порошок; порошок
purificatus, a, um	очищений; очищенный (о сыворотках, вакцинах, воде)
purus, a, um	чистий; чистый
Pyocidum, i n	піоцид; пиоцид
Q	
quantum satis	скільки потрібно; сколько нужно
Quercus, us f	дуб; дуб
R	
radioactivus, a, um	радіоактивний; радиоактивный
radix, icis f	корінь; корень
recipio, ere 3	взяти, брати; взять, брать
rectalis, e	ректальний; ректальный
rectificatus, a, um	ректифікований, очищений; очищенный (о спиртах, скипидаре)
reductus, a, um	відновлений; восстановленный
refrigero, are 1	охолоджувати; охлаждать
remedium, i n	засіб; средство
repeto, ere 3	повторювати; повторять
Rheum, i n	ревінь, ревень
rhizoma, atis n	корневище; корневище
Riboflavinum, i n	рибофлавін; рибофлавин
Ricinus, i m	плід рицинового дерева; клещевина
r(o)entgenum, i n	рентген; рентген
Rosa, ae f	шипшина; шиповник
Rutinum, i n	рутин; рутин
S	
Saccharum, i n	цукор; сахар
Saluzidum, i n	салюзид; салюзид
salveo, ere 2	бути здоровим; здравствовать
Salvia, ae f	шавлія; шалфей
Sanguisorba, ae f	кровопийка; кровохлёбка

sano, are 1	лікувати; лечить
scabies, ei f	короста; чесотка
sedativus, a, um	заспокійливий; седативный, успокаивающий
semen, inis n	насіння; семя
sentio, ire 4	відчувати; чувствовать
serum, i n	сироватка; сыворотка
siccus, a, um	сухий; сухой
signo, are 1	позначати; обозначать
simplex, icis	простий; простой
sine (прийм. з Abl.)	без; без
sirupus, i m	сироп; сироп
solubilis, e	розчинний; растворимый
solution (onis f) Ammonii caustici	нашатирний спирт; нашатырный спирт
solutio, onis f	розчин; раствор
solvo, ere 3	розчиняти; растворять
species, ei f	збір; сбор (употр. во мн. числе)
spirituosus, a, um	спиртової; спиртовой, в спирте
spiritus (us m) Vini	винний спирт; винный спирт
spiritus, us, um	спирт; спирт
stadium	густий; густой
statim	негайно, немедленно
sterilisatus, a, um	стерилізований, стерилизованный
steriliso, are 1	стерилізувати; стерилизовать
stomachicus, a, um	шлунковий; желудочный
Streptomycinum, i n	стрептоміцин; стрептомицин
Strophantinum, i n	строфантин; строфантин
Strophanthus, i m	строфант; строфант
Strychninum, in	стрихнін; стрихнин
Strychnos, i f	стрихнос; стрихнос, чилибуха
studeo, ere 2	старанно вчитися; стараться
sub (с Abl., Acc.)	під; под
sublingualis, e	під`язиковий; подъязычный
subtilis, e	дрібний, тонкий; субтильный, мелкий
succus, i m	сік; сок
Sulfadimezinum, i n	сульфадимізин; сульфадимизин
sulfas, atis m	сульфат; сульфат
Sulfur, uris n	сірка; сера
suppositorium, i n	супозиторій, свічка; суппозиторий, свеча
suspensio, onis f	суспензія; суспензия
Synoestrolum, i n	сінестрол; синэстрол
Synthomycinum, i n	синтоміцин; синтомицин
	Т
tabuletta, ae f	таблетка; таблетка
Talcum, i n	тальк; тальк

talis, e	такий; такой
Tanninum, i n	танин; таннин
Taraxacum, i n	кульбаба; одуванчик
tempus, oris n	час; время
ter	тричі; трижды
Terebinthina, ae f	живиця; живица
Theobrominum, i n	теобромін; теобромин
Theophyllum, i n	теофілін; теофиллин
Thermopsis, idis f	термопсис; термопсис
Thiopentalum, i n	тіопентал, тиопентал
Thiopentalum-natrium, i n	тіопентал-натрію; тиопентал-натрий, натриевая соль
Thymolum, i n	тимол; тимол
Thymus, i m	тимус; тимус
tinctura, ae f	настій; настойка
Tormentilla, ae f	лапчатка; лапчатка
transbuccalis, e	защичний; защечный
tussis, is f	кашель; кашель
U	
unguentum, i n	мазь; мазь
Urtica, ae f	кропива; крапива
usus, us m	вживання; употребление, применение
ut	щоб; чтобы
V	
vaccinum, i n	вакцина; вакцина
vaginalis, e	вагінальний, піхвовий; вагинальный
valeo, ere 2	вітатися; приветствовать
Valeriana, ae f	валер`яна; валериана
Vaselinum, i n	вазелін; вазелин
verto, ere 3	перевертати; переворачивать, вертеть
Viburnum, i n	калина; калина
video, ere 2	бачити; видеть
Vinylinum, i n	вінілін; винилин
vitrum, i n	склянка; склянка
vivo, ere 3	жити; жить
vivus, a, um	живий; живой
X	
Xeroformium, i n	ксероформ; ксероформ

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКО-ЛАТИНСЬКИЙ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ СЛОВНИК

А

абрикос; абрикос	Armeniaka, ae f
адреналін; адреналин	Adrenalinum, i n
азот; азот	Nitrogenium, i n
азотистий; азотистый	nitrosus, a, um
азотний; азотный	nitricus, a, um
аїр; аир	Calamus, i m
алоє; алоэ	Aloë, ës f
алтей; алтей	Althaea, ae f
амідопін; амидопирин	Amidopyrinum, i n
амілнітрит; амилнитрит	Amylii nitris (itis m)
ампіцилін; ампициллин	Ampicillinum, i n
ампула; ампула	ampula, ae f
антацидний; антацидный	antacidus, a, um
анузол; анузол	Anusolum, i n
апоморфін; апоморфин	Apomorphinum, i n
арніка; арника	Arnica, ae f
арсеніт; арсенит	arsenis, itis m
аскорбіновий; аскорбиновый	ascorbinicus, a um
атропін; атропин	Atropinum, i n
ацетилсаліциловий	acetylsalicylicus, a, um

Б

беладонна, красавка; красавка	Belladonna, ae f
білий; белый	albus, a, um
бензойний; бензойный	benzoicus, a, um
береза; берёза	Betula, ae f
бісептол; бисептол	Biseptolum, i n
борний; борный	boricus, a, um
бороментол; бороментол	Boromentholum, i n
бромізовал; бромизовал	Bromisovalum, i n
бронхолітин; бронхолитин	Broncholytinum, i n
брунька; почка	gemma, ae f
брусниця; брусника	Vitis (is f) idaea (ae)
бурштиновий; янтарний	succinicus, a, um

В

вагінальний, піхвовий; вагинальный	vaginalis, e
вазелін; вазелин	Vaselinum, i n

вазографін; вазографин	Vasographinum, i n
вакцина; вакцина	vaccinum, i n
валеріана; валериана	Valeriana, ae f
валідол; валидол	Validolum, i n
варити; варить	coquo, ere 3
вживання; употребление	usus, us m
взяти; взять	recipio, ere 3
відвар; отвар	decoctum, i n
відварити; сварить	coquo, ere 3
вінілін; винилин	Vinylinum, i n
вітамін; витамин	vitaminum, i n
вино; вино	Vinum, i n
вкритий оболонкою;	obductus, a, um
покрытый оболочкой (в оболочке)	
внутрішньовенний; внутривенный	intravenosus, a, um
внутрішньом`язовий;	intramuscularis, e
внутримышечный	
вода; вода	aqua, ae f
відновлений, восстановленный	reductus, a, um
видавати; выдать	da, dare 1
висушений; высушенный	exsiccatus, a, um
Г	
гарбуз; тыква	Cucurbita, ae f
гепарин; гепарин	Heparinum, i n
гідрокортисон; гидрокортизон	Hydrocortisonum, i n
гідротартрат; гидротартрат	hydrotartras, atis m
гідроцитрат; гидроцитрат	hydrocitrat, atis m
глід; боярышник	Crataegus, i f
гліцерин; глицерин	Glycerinum, i n
гліцериновий; глицериновый	glucerinus, a, um
гліцерофосфат; глицерофосфат	glycerophosphas, atis m
глутаміновий; глутаминовый	glutaminicus, a, um
годувати; питать, кормить	nutrio, ire 4
граміцидин; грамицидин	Gramicidinum, i n
гранула; гранула	granulum, i n
грудний; грудной(о сборе)	pectoralis, e
густий; густой	spissus, a, um
Д	
два рази, двічі; дважды	bis
деревій; тысячелистник	Millefolium, i n

дикаїн; дикаин	Dicainum, i n
димедрол; димедрол	Dimedrolum, i n
дитина; ребёнок	infans, ntis m, f
дібазол; дибазол	Dibazolum, i n
дібіоміцин; дибиомицин	Dibiomycinum, i n
діоксибензойний; диоксибензойный	dioxybenzoicus, a, um
діоксид; диоксид, двоукись	dioxydum, i n
діуретин; диуретин	Diuretinum, i n
для; для	pro
добре; хорошо	bene
додавати; добавлять	addo, ere 3
докладно; тщательно	exacte
драже; драже	dragee
дуб; дуб	Quercus, us f
Е	
евкаліпт; эвкалипт	Eucalyptus, i f
екстракт; экстракт	extractum, i n
еліксир; эликсир	elixir, iris n
емульсія; эмульсия	emulsum, i n
еритроміцин; эритромицин	Erythromycinum, i n
етазол; этазол	Aethazolum, i n
етилкапроат; этилкапроат	Aethylii caproas (atis m)
етиловий; этиловый	aethylicus, a, um
етилхлорид; этилхлорид	Aethylii chloridum (i n)
ефедрин; эфедрин	Ephedrinum, i n
ефір; эфир	aether, eris m
ефірний; эфирный	aethereus, a, um
Ж	
желатиновий; желатиновый (в желатине)	gelatinosus, a, um
жовтий; жёлтый	flavus, a, um
жовчогінний; желчегонный	cholagogus, a, um
жовч; желчь	chole, es f
жити; жить	vivo, ere 3
З	
з; с, со	cum
закисний; закисный	oxydulatus, a, um
закінчувати; оканчивать	finio, ire 4
залізо; железо	Ferrum, i n
застосовувати; применять	adhibeo, ere 2

зберігати; хранить			servo, are 1
збір; сбор			species, ei f (pl.)
звіробій; звербой			Hypericum, i n
здоров будь; здравствовать			salveo, ere 2
змішувати; смешивать			misceo, ere 2
зовнішній; наружный			externus, a, um
I			
ізотонічний; изотонический			isotonicus, a, um
індометацин; индометацин			Indomethacinum, i n
інсулін; инсулин			Insulinum, i n
ін`екція; инъекция			injectio, onis f
іхтіол; ихтиол			Ichthyolum, i n
K			
какао; какао			Cacao
календула, нагідки; календула			Calendula, ae f
калина; калина			Viburnum, i n
камфора; камфора			camphora, ae f
камфорний; камфорный			camphoratus, a, um
капсула; капсула			capsula, ae f
карболовий; карболовый			carbolicus, a um
касторова олія; касторовое масло			oleum (i n) Ricini
кашель; кашель			tussis, is f
квітка; цветок			flos, floris m
кислота; кислота			acidum, i n
кодеїн; кодеин			Codeinum, i n
кокаїн; кокаин			Cocainum, i n
колодій; коллодий			Collodium, i n
конвалія; ландыш			Convallaria, ae f
концентрований;			concentratus, a, um
концентрированный			
кора; кора			cortex, icis m
кордіамін; кордиамин			Cordiaminum, i n
корінь; корень			radix, icis f
кореневище; корневище			rhizoma, atis n
кофеїн; кофеин			Coffeinum, i n
кофеїн-бензоат	натрію	кофеин-	Coffeinum (i) -natrii benzoas (atis m)
бензоат натрия			
крапля; капля			gutta, ae f
кріп, фенхель; укроп			Foeniculum, i n

кропива; крапива
крохмаль; крахмал
крохмальний; крахмальний
крушина; крушина
ксероформ; ксероформ
кульбаба; одуванчик
кулька; шарик (вагинальний)

лаванда; лаванда
ланолін; ланолин
лапчатка; лапчатка
льон; лён
лікувати; лечить
лимон; лимон
лимонний; лимонный
лінімент; линимент
липа; липа
ліпоєвий; липоевый
лист; лист
Люголь; Люголь
лютенурин; лютенурин

мазь; мазь
матір-й-мачуха мать-и-мачеха
медичний; медицинский
медротестрон; медротестрон
дрібний, тонкий; мелкий
ментол; ментол
метиландростендіол;
метиландростендиол
метиловий синій; метиловый синий
метилсаліцилат; метилсалицилат
метионін; метионин
мішечок; мешочек
мигдаль; миндаль
молочний; млечный
молоко; молоко
морфін; морфин
мурашка; муравей

Urtica, ae f
Amylum, i n
amylaceus, a, um
Frangula, ae f
Xeroformium, i n
Taraxacum, i n
globulus, i m

Л

Lavandula, ae f
Lanolinum, ae f
Tormentilla, ae f
Linum, i n
sano, are 1; curo, are 1
Citrus, i m
citricus, a, um
linimentum, i n
Tilia, ae f
lipoicus, a, um
folium, i n
Lugolum, i n
Lutenurinum, i n

М

unguentum, i n
Tussilago Farfara, ae f
medicatus, a, um; medicinalis, e
Medrotestronum, i n
subtilis, e
Mentholum, i n
Methylandrostandiolum, i n
Methylenum(i) coeruleum
Methylii salicylas (atis m)
Methioninum, i n
sacculus, i m
Amygdala, ae f
lacteus, a, um
lac, lactis n
Morphinum, i n
formica, ae f

мурашиний; муравьиный
миш`яковистий; мышьяковистый
миш`яковий; мышьяковый
м`ята; мята
м`ята перцова; мята перечная

навчатися; учиться
наркоз; наркоз
насіння; семя
настій; настой
настій; настойка
нафталан; нафталан
нафтїзин; нафтизин
нашатирний спирт; нашатырный
спирт
неоміцин; неомицин
нікотиновий; никотиновый
ністатін; нистатин
нітрогліцерин; нитроглицерин
новокаїн; новокаин
новоцефальгін; новоцефальгин
норсульфазол; норсульфазол

обволікуючий; обволакивающий
обліпиха; облипиха
оксацилін; оксациллин
окис, оксид; окись, оксид
окситетрациклін; окситетрациклин
оксолін; оксолин
олеандоміцин; олеандомицин
оливкова олія; оливковое масло
олія; масло
олійний; масляний
оротат; оротат
осаджений; осадочный; осадѣнный
обережно; осторожно
охолоджувати; охлаждать; охладить
оцет; уксус
оцтовий; уксусный

formicicus, a, um
arcanicosus, a, um
arcanicicus, a, um
Mentha, ae f
Mentha (ae f) piperita

Н

studeo, ere 2
narcosis, is f
semen, inis n
infusum, i n
tinctura, ae f
Naphthalanum, i n
Naphthyzinum, i n
solutio (onis) Ammonii caustici

Neomycinum, i n
nicotinicus, a, um
Nystatinum, i n
Nitroglycerinum, i n
Novocainum, i n
Novocephalinum, i n
Norsulfazolum, i n

О

obvolens, ntis
Hippophaë, ës f
Oxacillinum, i n
oxydum, i n
Oxytetracyclinum, i n
Oxolinum, i n
Oleandomycinum, i n
oleum (i n) Olivarum
oleum, i n
oleosus, a, um
orotas, atis m
praecipitatus, a, um
caute
refrigero, are 1
acetum, i n
aceticus, a, um

очищений; очищенный
(о спиртах, скипидаре)
(о сыворотках, вакцинах, воде)
очний; глазной

папаверін; папаверин
паперовий, бумажный
паста; паста
пепсин; пепсин
перевернути; перевернуть
перець; перец
перекис; пероксид, перекись
персик; персик
пілюльна маса; пилюльная масса
піоцид; пиоцид
пластир; пластырь
латифілін; платифиллин
плівка; плёнка

плід; плод
повторювати; повторять
підшкірний; подкожный
під`язиковий; подъязычный
позначати; обозначать
полоскання; полоскание
порошковий;
порошковий (в порошке)
порошок; порошок
послаблюючий, проносний;
слабительное
приймати; принимать
пропіонат; пропионат
протиасматичний;
противоасматический
пустирник; пустырник
пшениця; пшеница

purificatus, a, um
depuratus, a, um
rectificatus, a, um
ophthalmicus, a, um

П

Papaverinum, i n
chartaceus, a, um
pasta, ae f
Pepsinum, i n
verte, ěre 3
Capsicum, i n; Piper, eris n
peroxydum, i n
Persicum, i n
massa (ae) pilularum
Pyocidum, i n
emplastrum, i n
Platyphyllinum, i n
lamella, ae f;
membranula, ae f
fructus, us m
repeto, ěre 3
subcutaneus, a, um
sublingualis, e
signo, are 1
gargarisma, atis n
pulveratus, a, um

pulvis, eris m
laxans, ntis

sumo, ere 3
propionas, atis m
antiasthmaticus, a, um

Leonurus, i m
Triticum, i n

радіоактивний; радиоактивный
розведений; разбавленный
разведённый
розчин; раствор
розчинний; растворимый
розчиняти; растворять
ревінь; ремень
ректальний; ректальный
ретинол; ретинол
рідкий; жидкий
рибофлавін; рибофлавин
ромашка; ромашка
ртуть; ртуть
рутин; рутин

саліциловий; салициловый
сало; сало
свинець; свинец
свинячий; свиной
свічка; свеча
сечогінний; мочегонный
сироватка; сыворотка
сироп; сироп
сік; сок
сінестрол; синестрол
сінтоміцин; синтомицин
сірий; серый
сірка; сера
сірководневий; сероводородный
сірчастий; сернистый
сірчаний; серный
складний; сложный
слиз; слизь
слухати; слушать
солodka; солодка
соняшник; подсолнечник
спирт; спирт
спиртовий; спиртовый (в спирте)
стерилізований; стерилизованный

P

radioactivus, a, um
dilutus, a, um

solutio, onis f
solubilis, e
solvo, ere 3
Rheum, i n
rectalis, e
Retinolum, i n
fluidus, a, um; liquidus, a, um
Riboflavinum, i n
Chamomilla, ae f
Hydrargyrum, i n
Rutinum, i n

C

salicylicus, a, um
axungia, ae f; adeps, ipis m
Plumbum, i n
suillus, a, um; porcinus, a, um
suppositorium, i n
diureticus, a, um
serum, i n
sirupus, i m
succus, i m
Synoestrolum, i n
Synthomycinum, i n
cinereus, a, um
Sulfur, uris n
hydrosulfuricus, a, um
sulfurosus, a, um
sulfuricus, a, um
compositus, a, um
mucilago, inis f
audio, ire 4
Glycyrrhiza, ae f
Helianthus, i m
spiritus, us m
spirituosus, a, um
sterilisatus, a, um

стерилізувати; стерилизовать	steriliso, are l
стрептоміцин; стрептомицин	Streptomycinum, i n
стрептоцид, стрептоцид	Streptocidum, i n
стерилізувати; простерилизовать	steriliso, are l
сульфацил; сульфацил	Sulfacylum, i n
сульфодимезин; сульфодимезин	Sulfadimezinum, i n
супозиторій; суппозиторий	suppositorium, i n
суспензія; суспензия	suspensio, onis f
сухий; сухой	siccus, a, um
T	
таблетка; таблетка	tabuletta, ae f
тальк; тальк	Talcum, i n
танін; танин	Tanninum, i n
теобромін; теобромин	Theobrominum, i n
теобромін-натрій;	Theobrominum-natrium (i n)
теобромин-натрий	
терпентинова олія; терпентиновое	oleum (i) Terebinthinae
масло, скипидар	
тестостерон; тестостерон	Testosteronum, i n
тіопентал; тиопентал	Thiopentalum, i n
трава; трава	herba, ae f
Ф	
фенацетин; фенацетин	Phenacetinum, i n
фенілсаліцилат; фенилсалицилат	Phenylii salicylas (atis m)
фенобарбітал; фенобарбитал	Phenobarbitalum, i n
феноксіметил-пеніцилін;	Phenoxymethylpenicillinum, i n
фенилоксиметил-пенициллин	
фенол; фенол	Phenolum, i n
флореналь; флореналь	Florenalum, i n
фосфор; фосфор	Phosphorus, i m
фосфористий; фосфористый	phosphorosus, a, um
фосфорний; фосфорный	phosphoricus, a, um
фтор; фтор	Fluorum, i n; Phthorum, i n
фурацилін; фурацилин	Furacilinum, i n
X	
хлористоводневий;	hydrochloricus, a, um
хлористоводородный	
хлороформ; хлороформ	Chloroformium, i n
хлортетрациклін; хлортетрациклин	Chlortetracyclinum, i n
хлоретил; хлорэтил	Aethylii chloridum (i n)

ціанід; цианид
циклофосфан; циклофосфан

чорниця; черника
чистий; чистый

шавлія; шалфей
шипшина; шиповник
**шприц-тюбик, трубочка; шприц-
тюбик**

яблуко; яблоко
яблучнокислий; яблочнокислый
ягода; ягода

Ц
cyanidum, i n
Cyclophosphanum, i n

Ч
Myrtillus, i m
purus, a, um

Ш
Salvia, ae f
Rosa, ae f
spritiz-tubulus, i m

Я
pomum, i n
pomatus, a, um
bacca, ae f

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ И РЕКОМЕНДУЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Арнаудов Г.Д. Медицинская терминология : словарь на пяти языках / Г.Д. Арнаудов. – 4-е изд., испр. – София : Медицина и физкультура, 1979. – 944 с.
2. Городкова Ю.И. Латинский язык / Ю.И. Городкова. – М. : Медицина, 1988. – 252 с.
3. Закалюжний М.М. Посібник з анатомічної і клінічної термінології : навч. посіб. для студентів, інтернів мед. ін-тів та курсантів ін-тів удосконалення лікарів / М. М. Закалюжний, М. А. Андрейчин. – К. : Здоров'я, 1993. – 223 с.
4. Козовик І.Я. Латинська мова : підручник для студ. мед. вузів / І.Я. Козовик, Л.Д. Шипайло. – 2-е вид., перероб. – К. : Вища школа, 1993. – 243 с.
5. Краковецька Г.О. Латинська мова : Рецептурса. Клінічна термінологія : підручник для медичних вузів / Г.О. Краковецька, В.М. Бобирьов, О.М. Беляєва. – К. : Здоров'я, 1999 . – 356 с.
6. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = *Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium* : підручник / О.М. Беляєва, В.Г. Синиця, Л.Ю. Смольська, М.І. Гуцол ; за ред. О.М. Беляєвої. – К. : ВСВ “Медицина”, 2015. – 496 с.
7. Нечай М.Н. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие / М.Н. Нечай. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 476 с.
8. Ривкин В.Л. Медицинский толковый словарь / В.Л. Ривкин. – М. : Медпрактика, 1999. – 208 с.
9. Смольська Л.Ю. Латинська мова і основи медичної термінології : підручник для студ. вищих навч. закл. / Л. Ю. Смольська [та ін.] ; ред. Л. Ю. Смольська. – К. : Медицина, 2008. – 358 с.
10. Філіпович З.М. Латинська мова для біологічних факультетів / З.М. Філіпович. – К. : Вища школа, 1978. – 207 с.
11. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы медицинской терминологии / М.Н. Чернявский. – М. : Медицина, 2004. – 448 с.
12. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы фармацевтической терминологии / М.Н. Чернявский. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Медицина, 2002. – 447 с.
13. Шабанова Н.Ф. Клиническая терминология (методическое пособие для студентов I курса лечебного и педиатрического факультетов) / Н.Ф. Шабанова, И.Г. Крамаренко, М.Н. Нечай. – Тюмень, 1998. – 103 с.

Підписано до друку 11.03.2015 р.
Папір офсетний. Друк - ризограф.
Умов. друк. арк. 4,3
Наклад 10 прим. Зам. № 6481
Оригінал-макет виконаний в ЦКТВЗ ЗДМУ
69035, г. Запоріжжя, пр-т Маяковського 26,
тел. (061) 239-33-01

Видавництво ЗДМУ
69035, Запоріжжя, пр. Маяковського, 26